

**‘Eigenlijk heb ik
heel veel geluk’**

'Eigenlijk heb ik heel veel geluk'

Een reeks portretten van mensen op Enkeltje Amsterdam
geschreven door Sanne Schuhmacher, Wessel de Vries en Leila van Wetten,
getekend door de mensen zelf.

Geïnitieerd en gefaciliteerd door de Toneelmakerij i.s.m. de
Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

‘Eigenlijk heb ik
heel veel geluk’

Beste lezer,

Op een dag ontstond er een idee. Zoals wel meer ideeën ontstaan. Ergens aan de keukentafel of in een wandelgang, vond het idee iemand om in op te poppen. En die iemand sprak het idee vervolgens uit. Anderen luisterden naar het idee, keken naar het idee, hielden het idee tegen het licht. Het idee werd rond gedraaid, er werd om het idee heen gelopen. Het idee werd besproken, bevroegd, opzij gelegd en toen opnieuw bekeken. Verschillende mensen bogen zich over het idee, waarbij ze hun ogen samenknepen en hun wenkbrauwen fronsten, waarbij ze hun haar uit hun gezicht streken of even aan hun hoofd krabden, waarbij ze hun brillen op - of juist af zetten. Ze wezen naar het idee en keken de anderen afwachtend aan. Tot er zich zo veel mensen lang genoeg met het idee hadden bemoeid, dat het idee besloot dat de tijd rijp was om te worden uitgevoerd.

En toen stond er plots een enorme circustent in Amsterdam Noord. Niet met acrobaten, olifanten en clowns, maar met toneelvoorstellingen, hoorspelen, allerlei knutselmogelijkheden en lekker eten. Wij hadden de eer om ergens in die enorme circustent, tussen alles wat daar gaande was, in een relatief rustig hoekje aan een mooi houten tafeltje te zitten en iedereen die daar langs kwam, te ontmoeten. We voerden gesprekken over het leven in de stad, over dromen waarvan je hoopt dat ze uit komen, over vragen en frustraties, over het verleden en de toekomst, kortom: over de wereld. In die gesprekken poogden wij te ontdekken welke ideeën er wonen in degene die tegenover ons zat. Want of je nou groot of klein bent, jong of oud bent, dik of dun bent, arm of rijk bent, blij of boos bent... ideeën zitten in iedereen.

Dit boekje is een verzameling van getekende zelfportretten en door ons geschreven portretten, van de mensen die wij naar hun ideeën vroegen. Terwijl zij hardop nadachten, moedig naar woorden zoekend, soms twijfelend, soms stilvallend, maar vaak ook lachend en aangewakkerd door een innerlijk vuur, penden wij een indruk neer van de ideeën die wij bij hen dachten te zien leven. We danken iedereen die de tijd nam om even tegenover ons te gaan zitten en bereid was zichzelf te tekenen; iedereen die in gesprek durfde te gaan; iedereen die zijn of haar ideeën met ons wilde delen.

Wij wensen jullie veel plezier!

Namens iedereen van de Toneelmakerij, Wessel de Vries, Sanne Shuchmacher en mijzelf,

Leila van Wetten

‘Iedereen krijgt tekenles en ze moeten mij tekenen.’

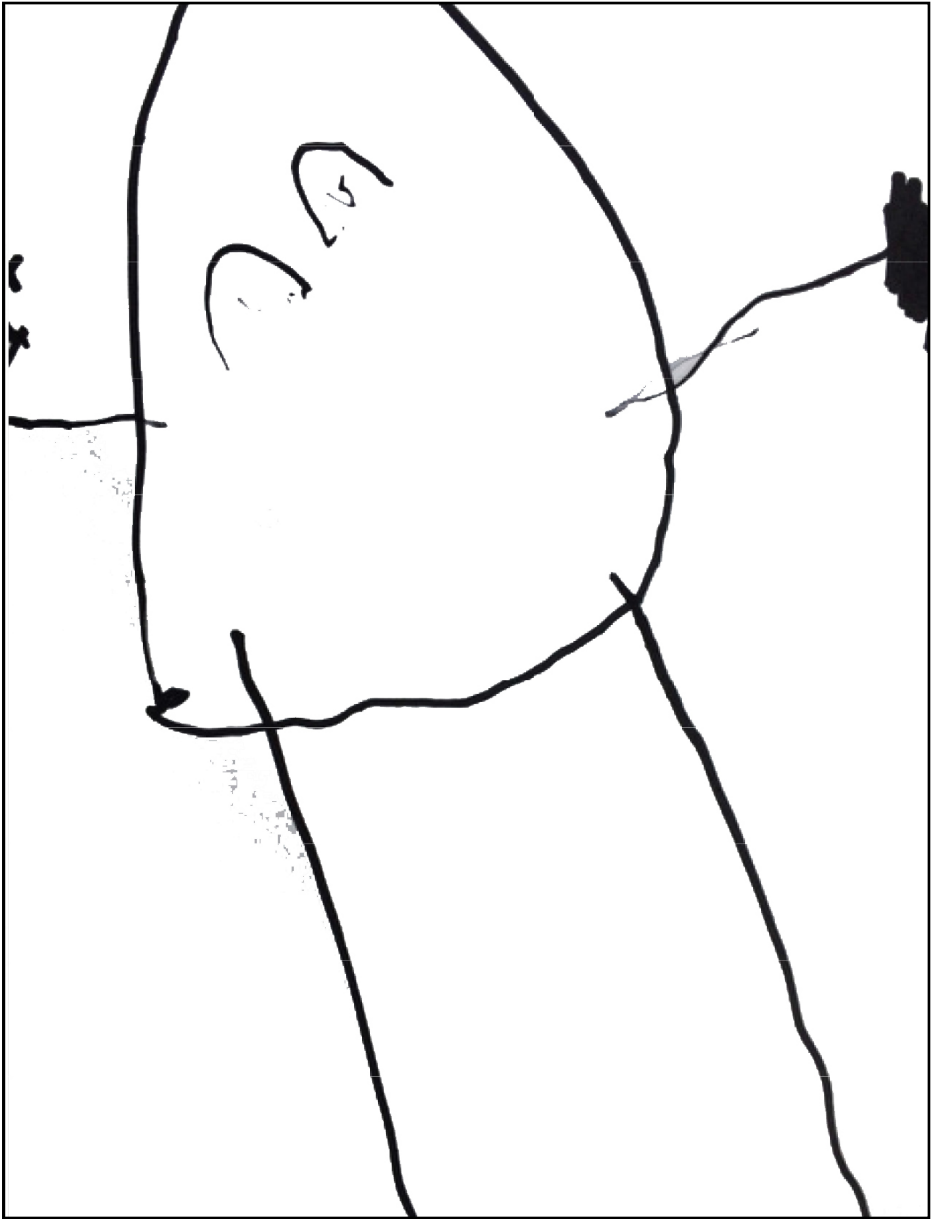
Roos lacht veel. Ze heeft een roze jas aan en twee staartjes in haar haar. Opa zit naast haar en ze vindt opa heel lief. Als ze zelf mocht kiezen waar ze naartoe zou gaan op vakantie, dan zou ze naar het strand gaan. ‘Ik zou een emmer meenemen en schepjes’. Roos wil zwemmen in de zee en zandkastelen bouwen. De hele familie mag mee. ‘Mijn opa, mijn oma, mijn pappa, mijn mamma, mijn tante, mijn oom en verder weet ik niet...’

Roos woont in een mooi huis in Oudekerk aan de Amstel, maar ze is de kleur van het huis vergeten. Misschien komt het omdat Roos zo mooi aan het tekenen is. ‘Ik teken mezelf, maar ook andere dingen’, zegt ze. Haar lievelingsplek in huis is haar kamer. ‘Daar heb ik heel veel speelgoed en Little Pony’s. Ik vind Little Pony’s heel mooi.’

Roos zou thuis best de regels willen bepalen. ‘Ik zou hele grappige regels maken. Iedereen in huis krijgt tekenles en ze moeten mij tekenen.’ Roos moet lachen om haar zelfbedachte regel. Als zij de baas van de wereld was, zou iedereen tekenles krijgen. ‘De meisjes krijgen mooie tekenles en de jongens krijgen stoere tekenles. We gaan allemaal tekenen.’

Roos, 4 jaar

Mick, 4 jaar

‘Ik wil een lieve ridder zijn.’

‘Mijn zwaard ligt nog in de auto’, zegt hij. Verder ziet Mick er uit als een echte ridder: hij draagt een blauw ridderhemd met een brullende leeuw erop en hij kijkt strijdvaardig uit zijn ogen.

Mick is vier jaar oud en hij woont met zijn vader, moeder en zus Lucy in Amsterdam. Mick gaat al naar school, maar vandaag is hij vrij en omdat hij vrij is heeft hij zijn ridderoutfit aangetrokken. ‘Ik wil een lieve ridder zijn’, vertelt hij. ‘Een lieve ridder die is altijd bezig. Met eten en rondkijken. Een lieve ridder vecht ook wel eens met zijn zwaard, maar alleen met boeven en dan zegt hij tegen die boeven dat ze nooit meer mogen stelen.’

Mick heeft nog geen paard, maar die zou hij wel graag willen en als hij een paard zou hebben dan zou hij hem Mees noemen. ‘Dat vind ik een mooie naam’. Deze zomer gaat Mick met zijn ouders naar Sri Lanka, maar vanmiddag gaan ze op ridderuitje naar het Muiderslot. ‘We gaan met de auto’.

‘Later ga ik gewoon bij papa en mama eten.’

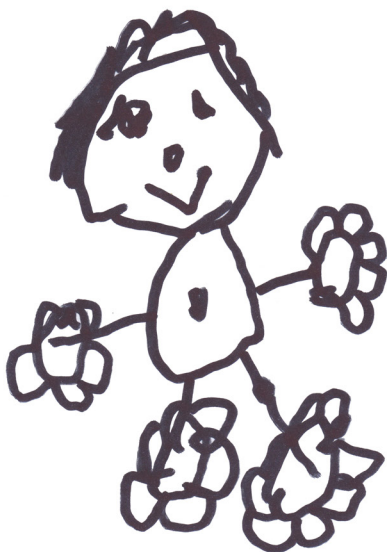
Een klein blond meisje met knalblauwe ogen komt voorzichtig dichterbij. Ze wilt wel, maar vindt het ook erg spannend. Twijfelachtig houdt ze de zwarte stift in haar hand en kijkt verlegen naar beneden; daar waar het papier spierwit op haar ligt te wachten. Met gecontroleerde bewegingen begint ze te tekenen.

Na een tijdje is de meeste verlegenheid verdwenen en durft Musa zelfs over haar toekomstplannen te praten. ‘Later,’ zegt ze zelfverzekerd, ‘word ik burgemeester. Een dunne burgemeester.’ Ze trekt een ernstig gezicht. ‘Burgemeesters zijn altijd dik. Dat komt omdat ze veel eten. Maar ik ga later gewoon bij papa en mama eten, dus dan blijf ik dun. Ze kunnen namelijk hele lekkere spaghetti maken en die is ook nog eens gezond.’

Heel aandachtig legt ze de laatste hand aan haar portret. Ze tekent zichzelf als burgemeester. Burgemeester Musa heeft haar haren in een staart, want dat staat netjes. ‘Er zitten alleen een paar plukjes los want die zijn te kort om erbij te kunnen’, legt ze uit. ‘En ik heb een dunne ketting, want het zou raar zijn als een dunne burgemeester een dikke ketting had’.

Musa, 5 jaar

Sam, 5 jaar

‘Ik weet niet hoe ik mezelf moet tekenen, maar ik kan wel blote poppetjes tekenen, dat is grappig.’

‘Sam!’, schreeuwt Sam. ‘Vijf!’ Sam heet Sam en is vijf jaar. Eerst voelt hij zich wat ongemakkelijk, hij kijkt zo af en toe naar zijn vader of die hem kan helpen met praten. Als Sam begint te tekenen komt hij helemaal los en vertelt hij honderd uit.

‘Ik weet niet hoe ik mezelf moet tekenen, maar ik kan wel blote poppetjes tekenen, dat is grappig.’ Sam kijkt ondeugend. Hij heeft lichte sproetjes en zijn haar beweegt op en neer als hij lacht. ‘Ik lijk een beetje een meisje op deze tekening maar ik ben een jongen. Ik kan heel goed navels tekenen, kijk maar.’

Als hij op reis mocht zou hij naar Turkije gaan. ‘Ik ben daar al een keer geweest. Het leukste in Turkije is de waterglijbaan.’ Sam maakt makkelijk vriendjes. Op vakantie in Turkije had hij ook een vriendje gemaakt. ‘In Turkije had ik maar één vriend, in Nederland heb ik heel veel vrienden.’

Sam tekent enthousiast al zijn vingers en tenen. ‘Op mijn been heb ik een raar dingetje. Een raar dingetjes dat een beetje raar is. Ik hoef er niet mee naar de dokter, het gaat vanzelf weer over. Ik heb hem ook getekend’, hij wijst op zijn tekening. ‘Ik zag dat rare dingetje voor het eerst toen ik in Turkije was.’

‘Ik heb een gif gemaakt.’

‘Ik ben een echte Amsterdammer’ zegt Bruno. Hij heeft zijn tekening binnen no-time af en zit vanaf dan iedere drie seconde in een andere houding op zijn stoel. Op zijn knieën, op zijn kont, schuin, recht, leunend op tafel of juist niet... ‘Mijn ouders’, vertelt hij, ‘zijn geen echte Amsterdammers. Mijn moeder komt uit Spanje en mijn vader komt uit Bathmen. Bathmen, ken je dat? Dat is een plek in Nederland, mijn opa en oma wonen er ook.’ Bruno praat snel en maakt scherpe bochten: het is niet altijd makkelijk om hem te volgen, maar hij heeft ook een heleboel te vertellen.

‘Ik moet kiezen wat ik later wil worden’, zegt Bruno. ‘Ik ga of bij de gewone politie of bij de speciale politie die bij het vliegveld werkt.’ Het lijkt Bruno leuk om boeven te vangen en ja, daar heeft hij een plan voor verzonnen: ‘Ik heb een gif gemaakt en dat geef ik aan de boeven in plaats van cola. Bij mijn opa in Bathmen is laatst een boef geweest in één van de kamers: hij heeft een laptop gestolen en misschien ook een computer maar dat weet ik niet zeker.’

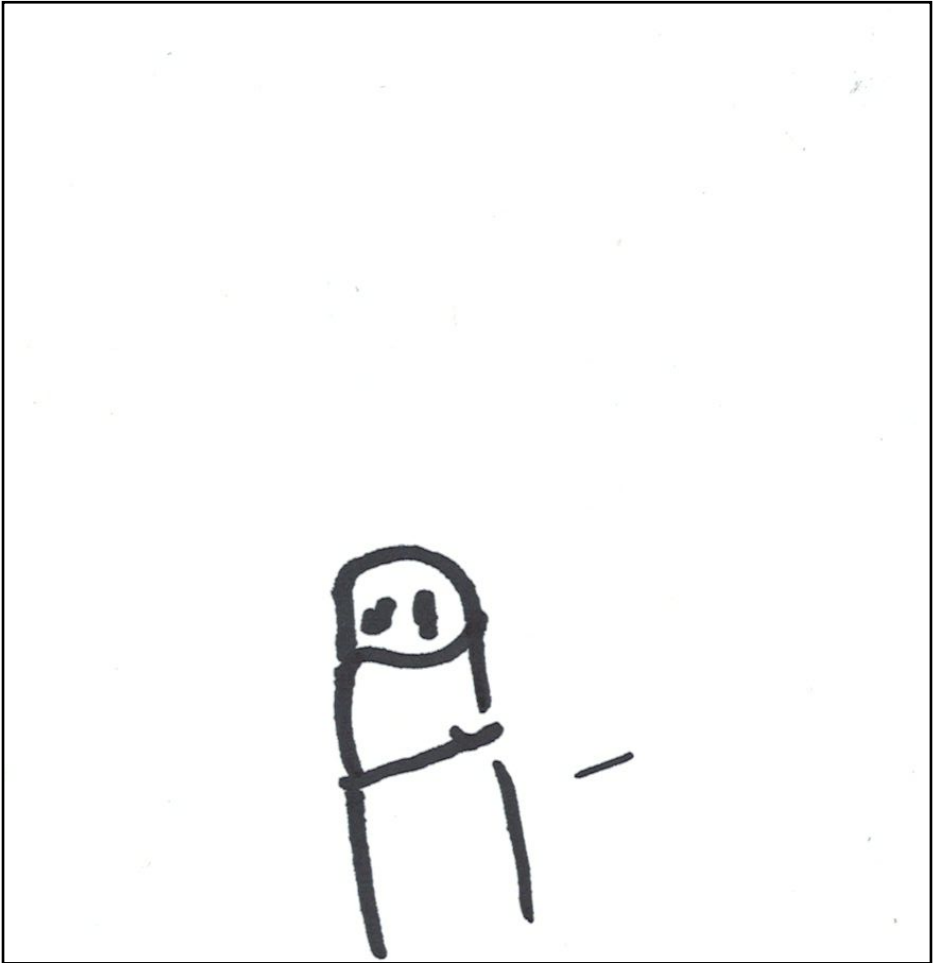
Bruno is een heel enthousiast jongetje, die niet lang hoeft na te denken over de vragen die je hem stelt. Wat hij zou doen als hij de baas van de wereld was? ‘Ik zou tegen alle speelgoedwinkels van de hele wereld zeggen: geef maar hier en dan deelt Bruno speelgoed uit.’ Wat hij zou doen als hij heel veel geld zou winnen? ‘Ik zou een diamant kopen en dan zou ik naar de speelgoedwinkel gaan want met een diamant kun je al het speelgoed kopen, wist je dat wel?’

De leukste plek ter wereld vindt Bruno een pretpark, omdat iedereen daar pret heeft. Het leukste aan zichzelf vindt hij zijn hoofd. ‘Mijn hoofd is cool’, zegt hij. ‘Ik had laatst karton aan mijn hoofd vastgemaakt en toen had ik een robohoofd. Grappig hè?’

Als het gesprek is afgelopen, rent Bruno er als een speer ervandoor, maar vind je het gek? Hij moest héél lang stilzitten.

Bruno, 5 jaar

Massimo, 5 jaar

‘Later word ik hondjes-op-batterijen-verkoper.’

Massimo zijn beste vriend is Julian. ‘Hij zit in mijn klas. Het leukste aan hem vind ik dat hij een keer kwam spelen, we gingen toen buitenspelen.’ In de grote gemeenschappelijke tuin bij zijn huis staan appelbomen. ‘Ik heb nog geen appel gehad. Ze zijn allemaal al opgegeten en door wie dat weet ik niet.’ Als Massimo de baas zou zijn van zijn tuin zou hij alleen maar zijn vrienden in de tuin laten spelen. ‘Niet de andere kinderen. Alleen maar de kinderen van school.’

De tekening waarop hij zichzelf tekent is snel klaar, hij legt de stift naast het tekenvel. ‘Later word ik hondjes-op-batterijen-verkoper.’ Massimo glimlacht, hij is ontzettend enthousiast over het plan en zit op het puntje van zijn stoel. Zelf heeft hij geen hondje-op-batterijen. Hij heeft het speelgoed voor het eerst gezien toen hij in Zwitserland was. ‘Omdat we vakantie hadden moesten we naar Zwitserland. Een keer deed ik mijn vinger in zijn mond en toen ging hij heel hard bijten.’ Hij lacht. ‘Gelukkig heeft een hondje-op-batterijen geen echte tanden’.

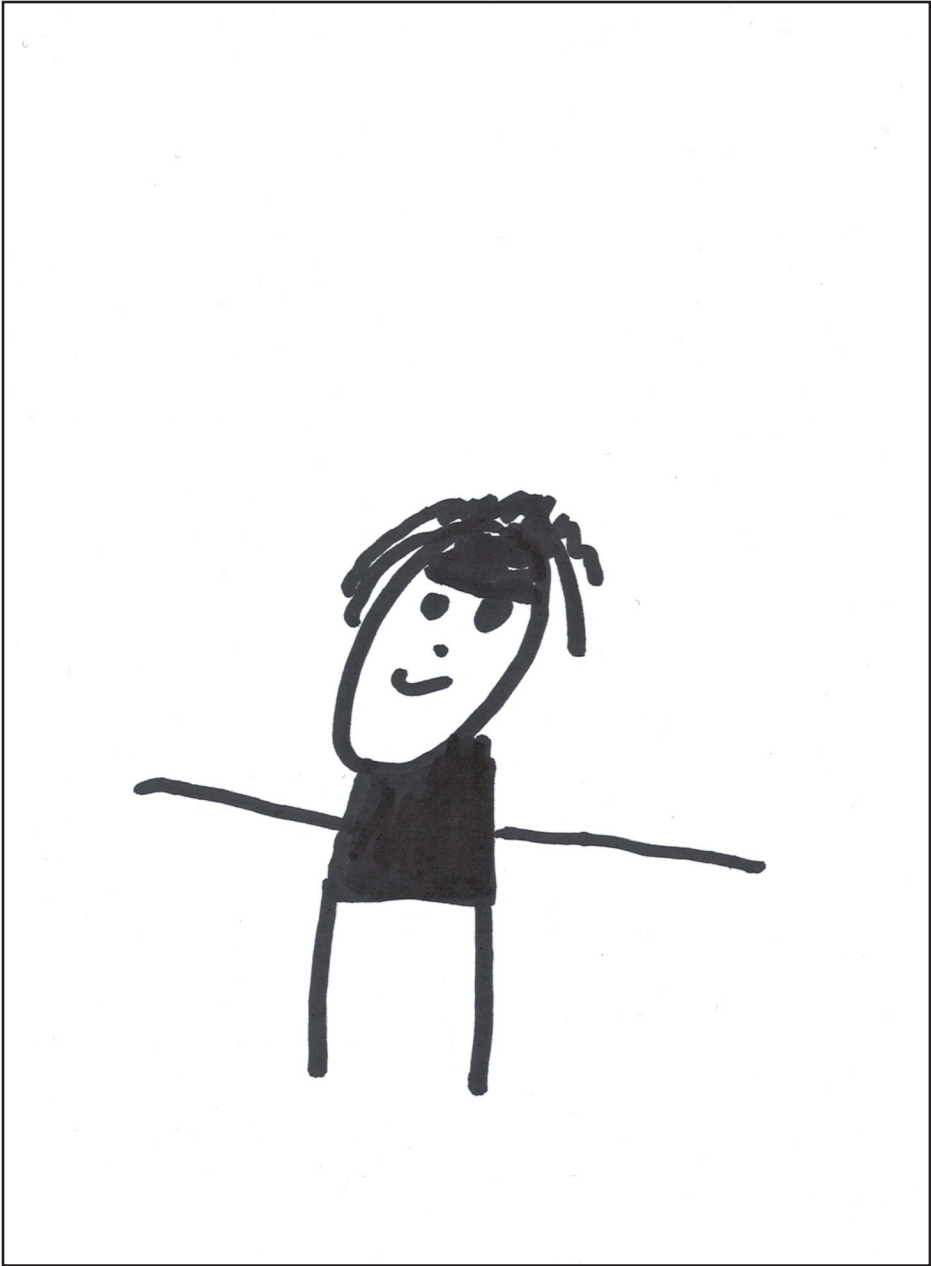
‘Wij hebben geen stomme regels thuis.’

Roef zit op schoot bij zijn vader en zegt dat hij niet veel zin heeft in een gesprekje. Het liefst zou hij gaan bouwen op een andere plek in de tent, maar na aandringen van zijn vader begint hij toch aan zijn tekening. Roef draagt een jas in vrolijke kleuren. Op de meeste vragen antwoordt hij met: ‘Dat weet ik niet’. Wat hij zou kopen als hij tien miljoen euro zou winnen? ‘Dat weet ik niet’. Waar gaat hij het liefste naartoe op vakantie? ‘Dat weet ik niet’. Wat vind je de stomste regel thuis? ‘We hebben geen stomme regels thuis’ zegt Roef. ‘Ik weet het niet’.

Toch lijkt het niet alsof Roef dat zegt om een spelbreker te zijn, want hij kijkt heel vriendelijk uit zijn ogen. Misschien is Roef bedachtzaam of weet hij het echt niet of begrijpt hij niet waarom een wildvreemde allemaal vragen aan hem stelt. Roef had zin om te bouwen en moest van zijn vader ineens een gesprekje voeren!

Er zijn trouwens een paar vragen waar Roef wel gewoon antwoord op geeft. Als hij de baas van de wereld zou zijn bijvoorbeeld, zou hij overal kijken en wat hij dan zou zien? ‘De hele wereld. Ik ga allemaal huizen en allemaal bomen zien.’ Het allerleukste op school vindt Roef werken aan de duizendrol, waarop hij alle getallen van 0 tot 1000 moet schrijven.

Waarom hij dat leuk vindt? ‘Dat weet ik niet’, zegt Roef en dat maakt helemaal niet uit. Soms kun je het maar beter eerlijk zeggen, als je het niet weet.

Roef, 5 jaar

Cato, 6 jaar

‘In China slurpt iedereen tijdens het eten, maar in Engeland zijn de mensen heel netjes en daar houd ik niet van.’

Cato is zes en totaal niet verlegen. Haar mond, waarin op dit moment vier tanden aan het wisselen zijn, gaat open zodra je haar iets vraagt. ‘Ik woon in een hoog huis met een platte bovenkant. De deur is van hout, de ramen schuiven open en mijn lievelingsplek in huis is het kastje waar de shampoo staat. Dat is een geheime plek waar ik me kan verstoppen. Ik verstop me niet zo vaak, maar als ik me verstop, dan blijf ik lang in het kastje. Dan ruik in aan de shampooflessen en dan kijk ik in de doosjes die in het kastje staan.’

Cato woont met haar vader en haar moeder en ze vindt veel van de regels die zij verzonnen hebben behoorlijk stom. ‘Dat ik niet op bed mag springen, dat ik niet mag duimen en dat ik niet op het dak mag’, zegt Cato vol overtuiging. Op de vraag wat ze zou doen als zij de baas was, noemt ze een waslijst met dingen op: ‘Ik zou heel vaak spruitjes eten met spinazie, ik zou elke dag kaasfonduen, ik zou nooit meer in bad gaan en altijd lekker vies blijven en ik zou nooit meer naar feestjes gaan, want feestjes zijn stom omdat je altijd naar vaders en moeders moet luisteren.’

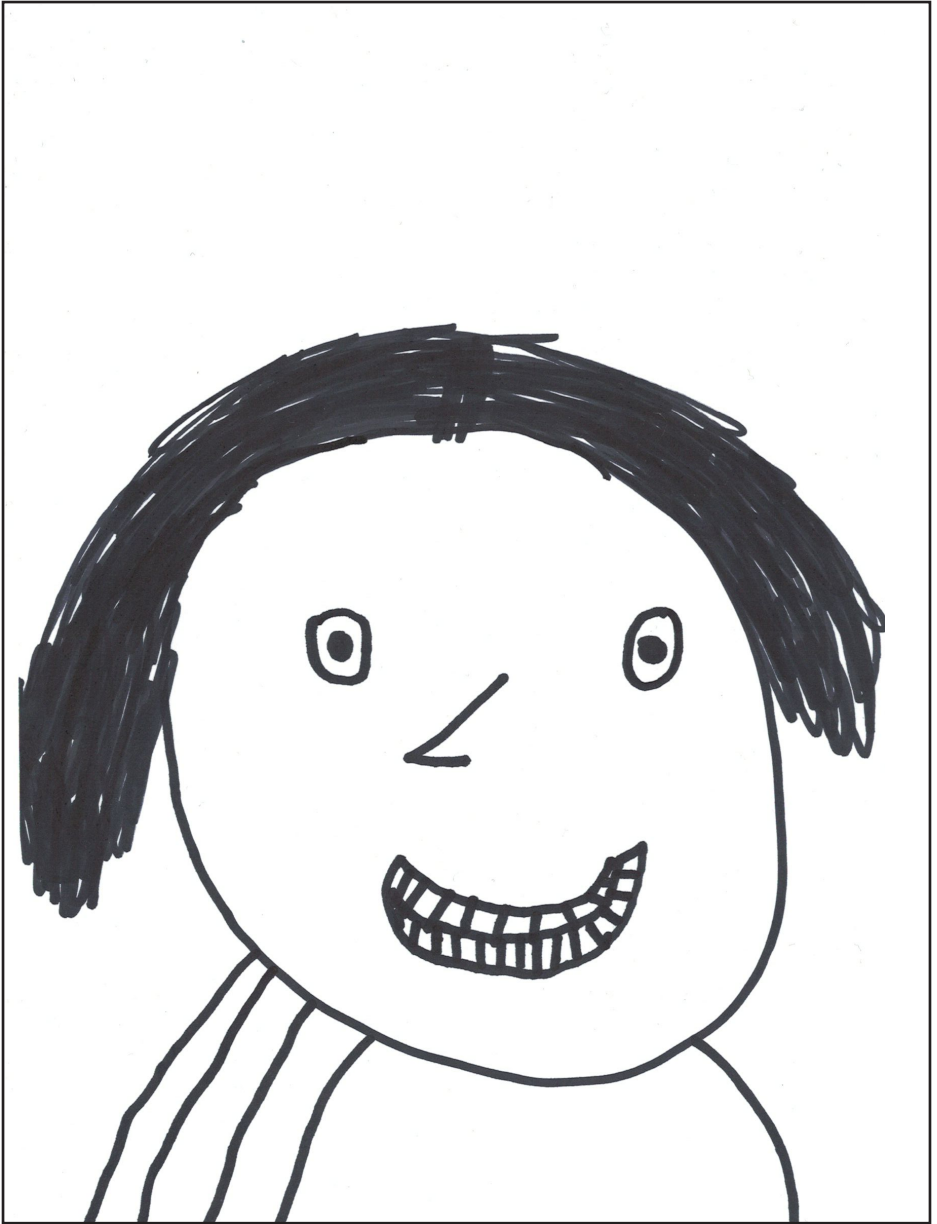
Cato is vrolijk. ‘En als het kan, zou ik elke dag naar China gaan met een ander vriendinnetje, want in China slurpt iedereen tijdens het eten en het is normaal om te smakken en om te eten met je mond open en ik zou trouwens nooit naar Engeland gaan, want in Engeland zijn de mensen heel erg netjes en daar houd ik niet van.’

‘Later wil ik astronaut worden’, zegt Cato. ‘Maar ik vind het ook goed om helemaal niks te worden want dan kan ik de rest van mijn leven in bed liggen met mijn duim in mijn mond.’ Ze schatert het uit en, ja hoor, Cato is inderdaad een, twee, drie... vier tanden aan het wisselen!

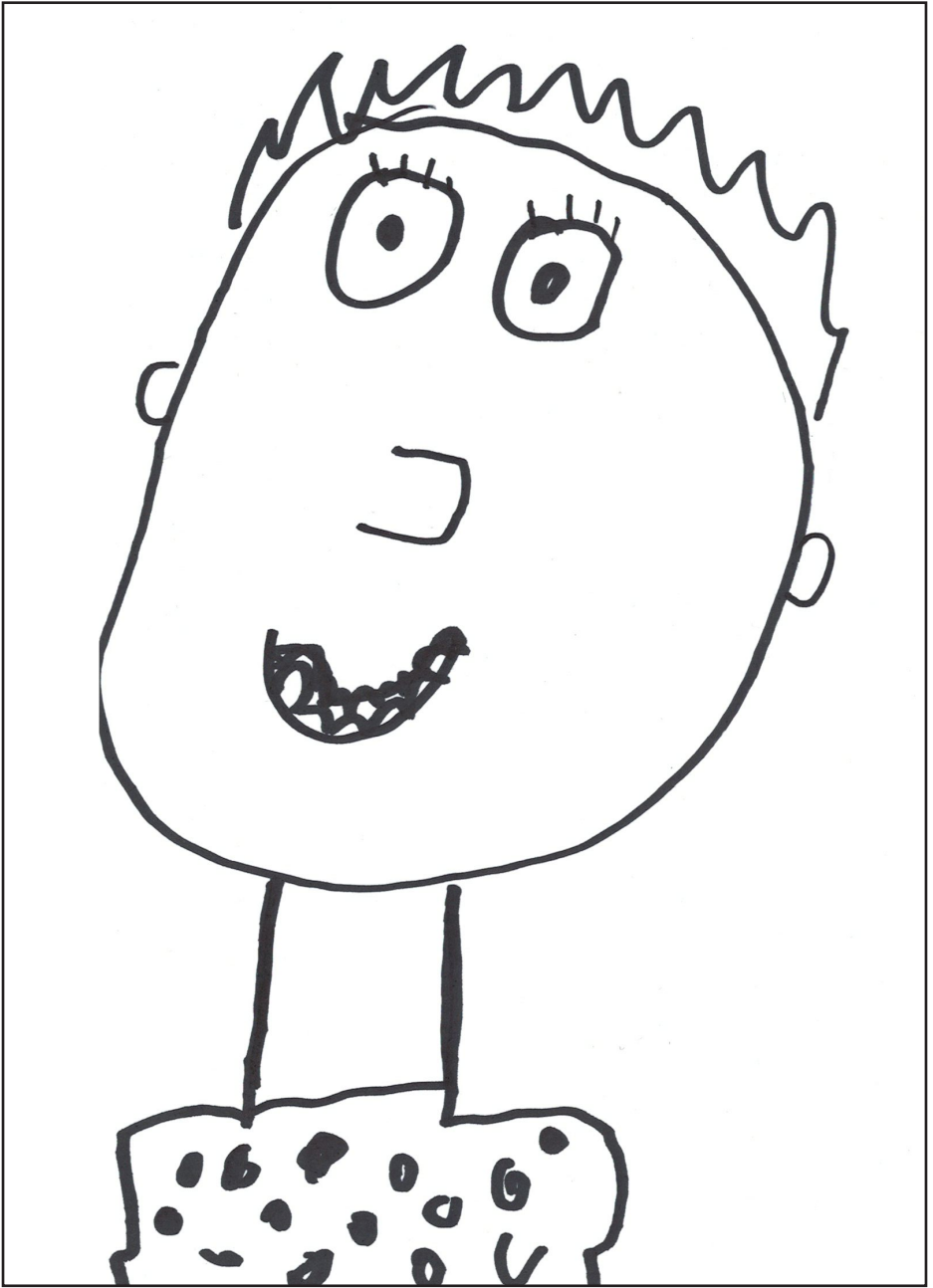
‘Ik heb alleen dinsdag vrij en het hele weekend.’

‘Ik zit op capoeira, een soort Braziliaanse vechtsport. Het is dansen en vechten tegelijkertijd en als warming-up doen we altijd voetbal. Je kan er banden verdienen, ik heb de groene, dat is de eerste.’ Kai’s lange blonden haren wiegen op en neer als hij vertelt. ‘Het is altijd op woensdagavond dus daarvoor moet ik even slapen. Maandag moet ik zwemmen. Ik heb alleen dinsdag vrij en het hele weekend. Soms vind ik het een beetje druk want dan kan ik met niemand spelen en spelen is ook heel leuk.’

‘Later word ik striptekenaar.’ Zijn ogen glimmen. ‘Ik lees heel vaak strips. Ik ben er dol op. Atrix en Obelix ben ik echt super fan van. Het is heel grappig omdat de Romeinen altijd zo slap zijn.’

Kai, 6 jaar

Beer, 6 jaar

‘Als ik de baas in huis was zou ik gewoon zeggen: mama moet vroeg naar bed.’

‘Ik heb twee huizen want mijn ouders zijn gescheiden. Of die dicht bij elkaar staan weet ik niet maar schrijf maar op van wel.’ Beer heeft een stoere Badman jas aan. ‘Als ik de baas in huis was dan zou ik gewoon zeggen: mama moet vroeg naar bed. En bij papa in huis zou ik hetzelfde zeggen, met nog één ander dingetje erbij: hij moet dan ook zelf zijn bord naar de keuken brengen.’ Beer grijnst.

‘Als ik de baas van de stad zou zijn dan is het best lastig om dingen te bepalen. Ik zou dan heel veel gesprekken moeten voeren met koningen en koninginnen van andere landen en ik zou dan heel veel brieven krijgen.’ Later wil Beer niet de baas van de stad worden maar politieagent. ‘Ik hou eigenlijk van soldaat maar dat wil ik helaas niet worden. Wat ik wel wil worden is politie, lekker boeven vangen en sirenes horen.’

‘Het leukste aan Disneyland was dat ik een Belle-jurk kreeg.’

Eerst durft Cassidy eigenlijk geen portret te laten schrijven, maar als ze op schoot mag zitten is het goed. Cassidy woont in huis met haar moeder en haar zus. De fijnste plek in huis is mama’s slaapkamer. ‘Daar slaapt het zo lekker.’ Als ze iets mocht veranderen in huis dan was het haar slaapkamer. ‘Ik wil mijn bed anders. Ik zou er bloemetjes en vlinders op willen. Nu staan er bloemetjes en hartjes op.’

Cassidy houdt van bloemetjes. Ze draagt een oranje zomerjurk met bloemen. Haar donkere krullende haren zitten in twee staartjes achter op haar hoofd. ‘Als ik op reis mocht gaan, ging ik naar Disneyland. Ik ben daar al een keer geweest. Het leukste was dat ik een Belle jurk kreeg. Ik ben in geen één attractie geweest. Dat mocht niet want ik was toen nog een baby.’

Als ze later groot is, wordt ze dierenarts. Cassidy praat zacht en glimlacht. ‘Het leukste aan dierenarts vind ik dat ik hondjes kan verzorgen en dat ik ze kan aaien.’

Cassidy, 6 jaar

Tom, 6 jaar

‘Ik zou een superheld willen zijn en dan zou ik door de stad vliegen.’

Tom draagt een groene trui. Hij lijkt niet verlegen, maar hij ziet er ook niet uit als iemand die graag praat. Op de meeste vragen geeft hij korte, zakelijke antwoorden.

‘Een superheld’, antwoordt hij op de vraag wat hij later wil worden. ‘Ik zou door de stad vliegen en ik zou mijn magische krachten gebruiken om grapjes uit te halen met vrienden.’ En wat als hij tien miljoen euro tevoorschijn zou toveren? ‘Dan zou ik een televisie kopen. Ik kijk graag naar Nickelodeon. Er is een serie en die heet Thundermans en die gaat over superhelden die de wereld redden.’ Zou Tom de wereld redden? Zijn antwoord is kort, zakelijk en behoorlijk geruststellend. ‘Ik zou hekjes bouwen bij de haven, zodat mensen geen plastic in het water gooien. En ik zou iets doen aan alle schietpartijen want het is gewoon beter als er geen schietpartijen zijn.’

Tom staat op en zegt: ‘Ik ga naar mijn vriend Beer’. Hij geeft een hand en loopt weg.

‘Ik ben ooit bij Ernst en Bobbie geweest, maar dat was toen ik klein was.’

Een bescheiden meisje neemt in alle rust plaats en begint met voorzichtige streepjes te tekenen. ‘Als ik geld zou winnen, dan zou ik gaan shoppen met mijn nicht’, zegt ze en ze knikt haar gezicht lieflijk in de richting van de andere kant van de ruimte. ‘Die weet welke winkels leuk zijn, dus dan kan ik mee.’ Toch heeft Suela ook zelf al een lievelingswinkel. ‘Sowieso de Lush!’

Suela is tenger van postuur maar heeft een grote ambitie. ‘Later ga ik het bedrijf van mijn ouders overnemen’, vertelt ze en haar ogen glimmen ervan. ‘Ik denk dat mijn ouders dat graag zouden willen. Ze hebben drie merken. Een van die merken is naar mij vernoemd en voor eentje sta ik model’, zegt ze trots. ‘Zelf zou ik het ook heel leuk vinden om hun bedrijf over te nemen. Het is namelijk een grote en ze hebben heel veel mooie dingen.’

Het is duidelijk dat Suela oog heeft voor detail: de streepjes die in het echt op haar T-shirt staan, tekent ze aandachtig ook op het T-shirt van haar zelfportret. ‘Zo’, zegt ze tevreden. ‘Klaar’.

Suela, 7 jaar

Jaïda, 7 jaar

‘Ik wil dingen ontdekken.’

‘Ik ben bijna acht’, zegt Jaïda met een speelse blik. Haar ogen zijn groot en staan op een mooie manier ver uit elkaar. ‘Dan ga ik bowlen, daar ben ik heel goed in.’ Boven haar lippen heeft ze twee kleine puntjes van moedervlekken. Ze woont thuis met haar moeder en poes Mimi.

Jaïda weet heel duidelijk wat ze later wil worden. ‘Astronaut!’, zegt ze en ze schiet als een raket van haar stoel. ‘Ik wil wel eens naar de maan. Dat is een zwarte steen met een beetje wit licht. Weet je hoe dat komt, dat licht? Dat komt van de zon.’ Vervolgens somt ze met gemak bijna alle planeten op. Als iemand ‘Mars’ zegt, dan ziet Jaïda de planeet voor zich, niet de reep chocola. ‘Daar wil ik ook wel heen’, knikt ze nadrukkelijk.

Tot het zover is brengt Jaïda haar passie hier op aarde in de praktijk. ‘Ik ga naar buiten, beestjes kijken. Onderzoeken hoe dingen in elkaar zitten. Dingen ontdekken, ja, dat doe ik het liefst.’

‘Als er iets vernieuwd of gebouwd moet worden in de stad, dan moeten ze dat snel doen.’

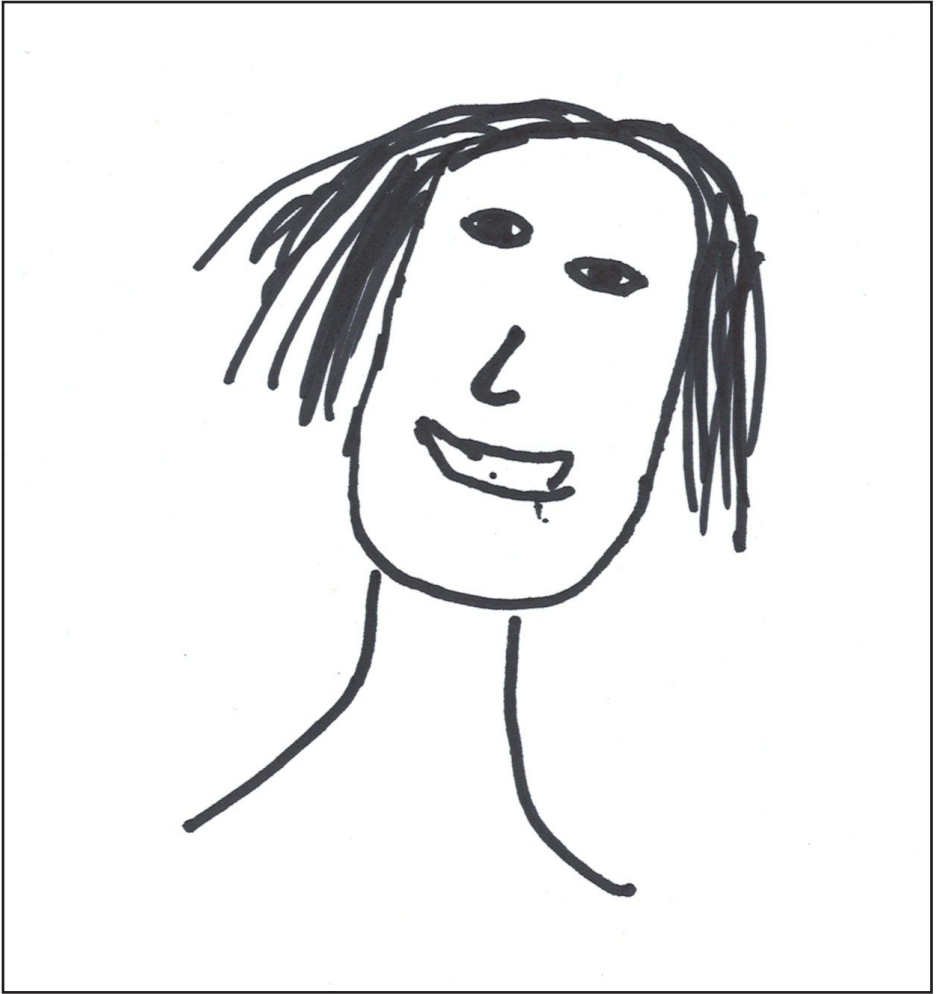
Verlegen komt Ebru naar mij toe, ze wil een portretje laten maken. Ebru heeft veel regels in huis. ‘Ik mag niet zonder toestemming bij vriendinnen eten. Ik mag niet altijd spelen. Soms moet ik rekenen en Chinees leren thuis.’ Ze kan al tellen in het Chinees en hallo zeggen. ‘Dat is: ni hao.’

‘In mijn straat zijn ze al heel lang aan het werk. Ze vernieuwen een buis.’ Als Ebru de baas van de stad was zou ze willen dat er niet zoveel gewerkt werd in de stad. ‘Als er iets vernieuwd of gebouwd moet worden, dan moeten ze dat snel doen’, zegt ze beslist.

Ebru heeft ronde gouden oorbelletjes in haar oren. ‘Ik heb ze gekregen van de winkel waar mijn gaatjes gemaakt zijn.’ Vorige week heeft ze gaatjes laten schieten. ‘Ik wilde het maar een beetje. Ik heb een keer eerder gaatjes gehad en toen was het mislukt. Er pasten geen andere oorbellen in. Ik heb drie jaar gewacht voordat ik het weer wilde proberen.’

Ebru, 7 jaar

Ilsu, 7 jaar

‘Ik hou wel van opruimen maar ik doe het niet zo vaak.’

Ilsu is zeven en een half. ‘In huis ben ik het liefste in mijn kamer. Mijn kamer is soms een beetje rommelig. Ik hou wel van opruimen maar ik doe het niet zo vaak.’ Ze legt de stift naast haar blaadje en laat hem daar liggen.

‘We zijn net terug uit Tsjechië. Daar gingen we naar de dierentuin. Het leukste was naar de baby-gorilla kijken. Hij was pas geboren. Zijn moeder lag op haar rug en hij lag met zijn koppie hier en zijn lichaam hier.’ Ilsu beeldt het uit met haar handen voor haar buik. ‘Ik mag zelf mijn broertje niet optillen, want mijn ouders zijn bang dat we gaan vallen. Mijn broertje is één jaar, dat is niet meer heel klein.’

‘Mijn juf is heel leuk omdat ze altijd grapjes uithaalt. Bijvoorbeeld als ze een vraag stelt, dan doen kinderen zo...’ Ze steekt haar vinger omhoog en slaakt een kreetje. ‘En dan zegt juf: “we zijn niet aan het tennissen.” Omdat het net klinkt als tennissen. Later word ik ook juf.’

Ilsu kijkt naar haar lege papier. ‘Ik kan niet echt een hoofd maken.’ Ze tekent toch een rondje.

‘Later wil ik dierenasiel worden en superheld.’

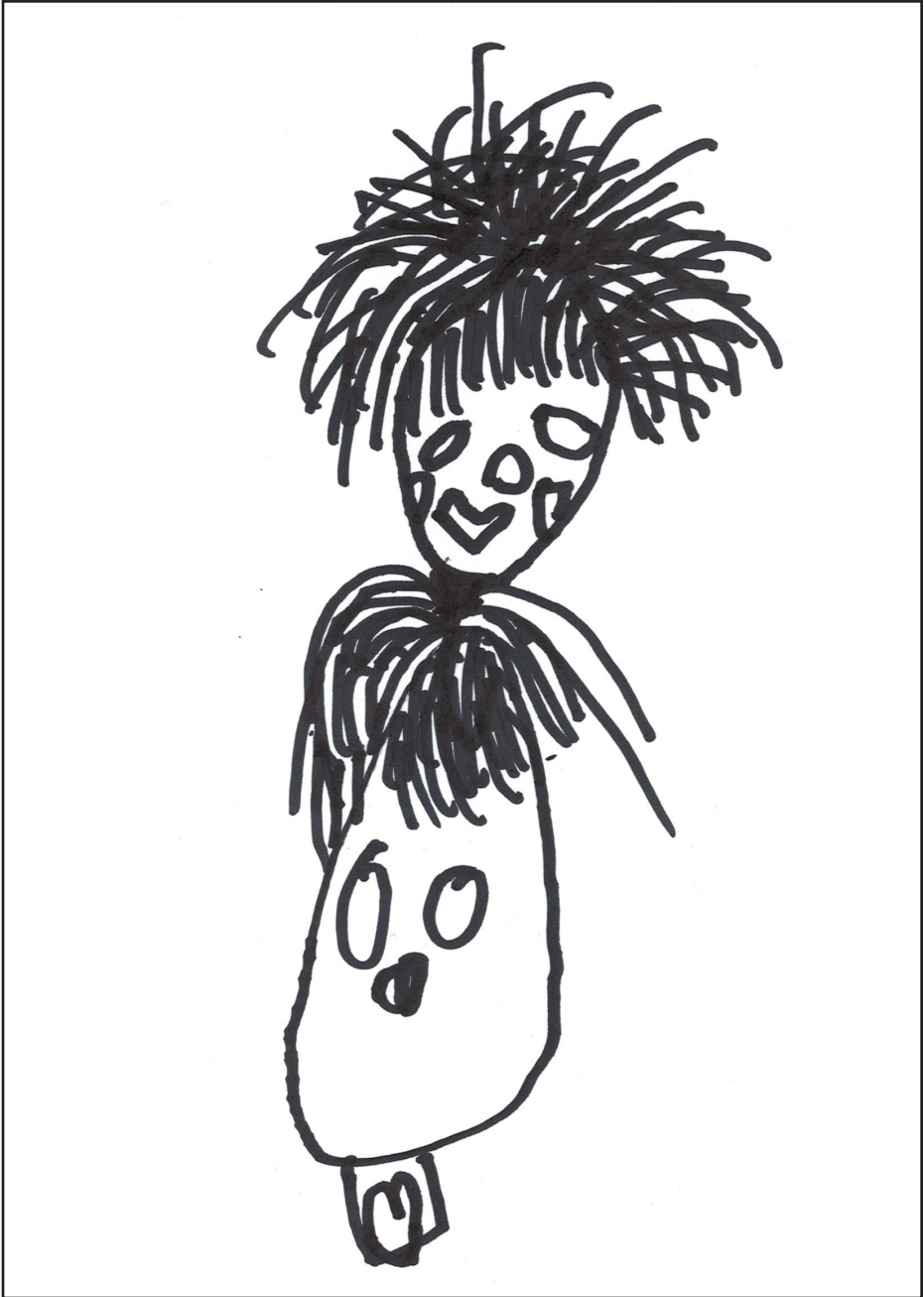
‘Ik ben zes, nee zeven. Zes april was ik jarig. Ik krijg nog een kinderfeestje. We gaan discobowlen, dat is heel leuk want dat kan je kogels omgooien en daar krijg je punten voor.’ Emmée schudt haar blonde haren uit haar gezicht. Ze glimlacht.

‘We krijgen een poes, een kitten. Over een maand ongeveer. Als hij er is wil ik hem heel vaak optillen en met hem wandelen.’ Het vriendinnetje dat naast Emmée zit zegt: ‘Poesen willen niet aan de lijn hè, Emmée.’ Emmée kijkt haar aan. ‘Ja dat weet ik ook wel.’

‘Later wil ik dierenasiel worden. Dat is dat je voor dieren zorgt als hun baasje er niet is. En ik wil ook superheld zijn. Ik heb dan een roze pak aan met een masker en ik kan vliegen. Ik ga dan heel veel dingen oplossen, ruzies bijvoorbeeld. En als ik op mijn hand druk ben ik ergens waar ik wou zijn.’ Ze kleurt haar zelfportret in. ‘Ik zou dan naar China gaan. Het is daar grappig want ze zeggen daar hele rare dingen.’

Emmée, 7 jaar

Ganymed, 7 jaar

‘Eigenlijk vind ik dat iedereen in milieuvriendelijke jeeps zou moeten rijden.’

Ganymed is boos en heeft geen zin om te tekenen. ‘We zijn hier gekomen om met karton te bouwen en dat hebben we nog niet gedaan.’ Ganymed heeft haar tot op zijn schouders en draagt een stoere ketting om zijn hals. Hij woont in Amsterdam met zijn kat en zijn moeder.

‘Ik heb weinig regels thuis’, zegt hij. ‘Maar ik vind het stom dat ik moet opruimen na het spelen. Ik heb laatst zelf een regel verzonnen: mijn moeder moet kloppen voordat ze mijn kamer binnenkomt. Als ik de baas van de wereld ben, moeten alle auto’s en asfaltwegen weg. Eigenlijk vind ik dat iedereen in milieuvriendelijke jeeps zou moeten rijden, dan heb je helemaal geen wegen nodig en het is nog stoer ook.’

Ganymed wil later uitvinder worden. ‘Ik zou een tijdreismachine uitvinden om naar de Indiantentijd te reizen en ik zou een auto uitvinden die kan veranderen in een fiets.’ Ganymed zegt dat hij niet meer boos is, maar hij wil zo wel gaan bouwen. ‘Ik heb vanochtend een geheime hut gebouwd achter mijn bed. Mijn moeder weet ervan, maar de anderen kinderen niet en ik ga het ze ook niet vertellen.’

‘Ik doe nooit meteen wat in me opkomt.’

Ramses maakt een bedachtzame indruk. Als je naar zijn favoriete speelgoed vraagt, moet hij lang nadenken. Dan zegt hij: ‘Het klinkt misschien gek, maar mijn huis is mijn favoriete speelgoed. Ik speel eigenlijk het liefst met mijn huis, bijvoorbeeld met de vloer als ik een handstand doe.’

Het huis van Ramses is best groot, want hij woont er met zijn vader, zijn moeder, zijn broertje en zijn twee zussen. Ramses wil later medicijnen studeren. ‘Er waren veel keuzes’, vertelt hij. ‘Maar uiteindelijk is het medicijnen geworden. Ik vraag me namelijk af: hoe kunnen medicijnen de mensheid helpen? Hoe werken medicijnen en hoe maak je ze?’ Ramses praat rustig en als hij iets niet weet, dan zegt hij dat gewoon.

Ramses doet vaak niet wat als eerste in hem opkomt. ‘Ik wacht altijd af wat daarna in me opkomt en dan denk ik: wat is het beste?’ vertelt hij. Wat zou iemand als Ramses kopen als hij tien miljoen euro zou winnen? ‘Ik zou eerst genieten van het idee dat ik gewonnen heb en dan zou ik rustig nadenken over alle mogelijkheden. Maar uiteindelijk zal het wel een boot worden.’

Ramses, 7 jaar

Britt, 7 jaar

‘Ik wil later een broekpak ontwerpen.’

‘Ik heb twee broekpakken’, vertelt Britt. ‘Een broekpak met tijgerstrepen en een broekpak met pantervlekken. Als ik tien miljoen euro zou winnen, dan zou ik een cabriolet kopen. Want als het zomer is, heb je een fris windje en ik vind cabrioletten hele mooie auto’s.’

Britt wil later modeontwerpster worden. ‘Ik zou een kort broekpak ontwerpen. Dus eigenlijk is het dan een korte broek en een zomerhemd aan elkaar vast gemaakt.’ Britt vindt dat een goed idee. ‘Dat je zelf kleren mag bedenken, dat vind ik er leuk aan.’

Britt vertelt van alles. ‘Ik vind het leuk dat je op school vriendinnen kunt maken, maar ik vind het stom dat je allemaal werkjes moet doen want dat is alleen maar om te oefenen en je leert er niks van.’ Britt vindt het ook stom dat ze ’s avonds niet laat op mag blijven. ‘Als dat wel mocht zou ik de hele avond televisie kijken. Ik zou op Nickelodeon naar Thundermans kijken, want dat is een leuk programma.’ Britt wil graag een keer naar Ohio in Amerika. ‘Omdat het daar sneeuwt als het winter is en dan kun je lekker buitenspelen.’

Als Britt klaar is met vertellen en haar tekening af is, springt ze van haar stoel. Ze heeft geen broekpak aan, maar wel een legging in heel veel kleuren.

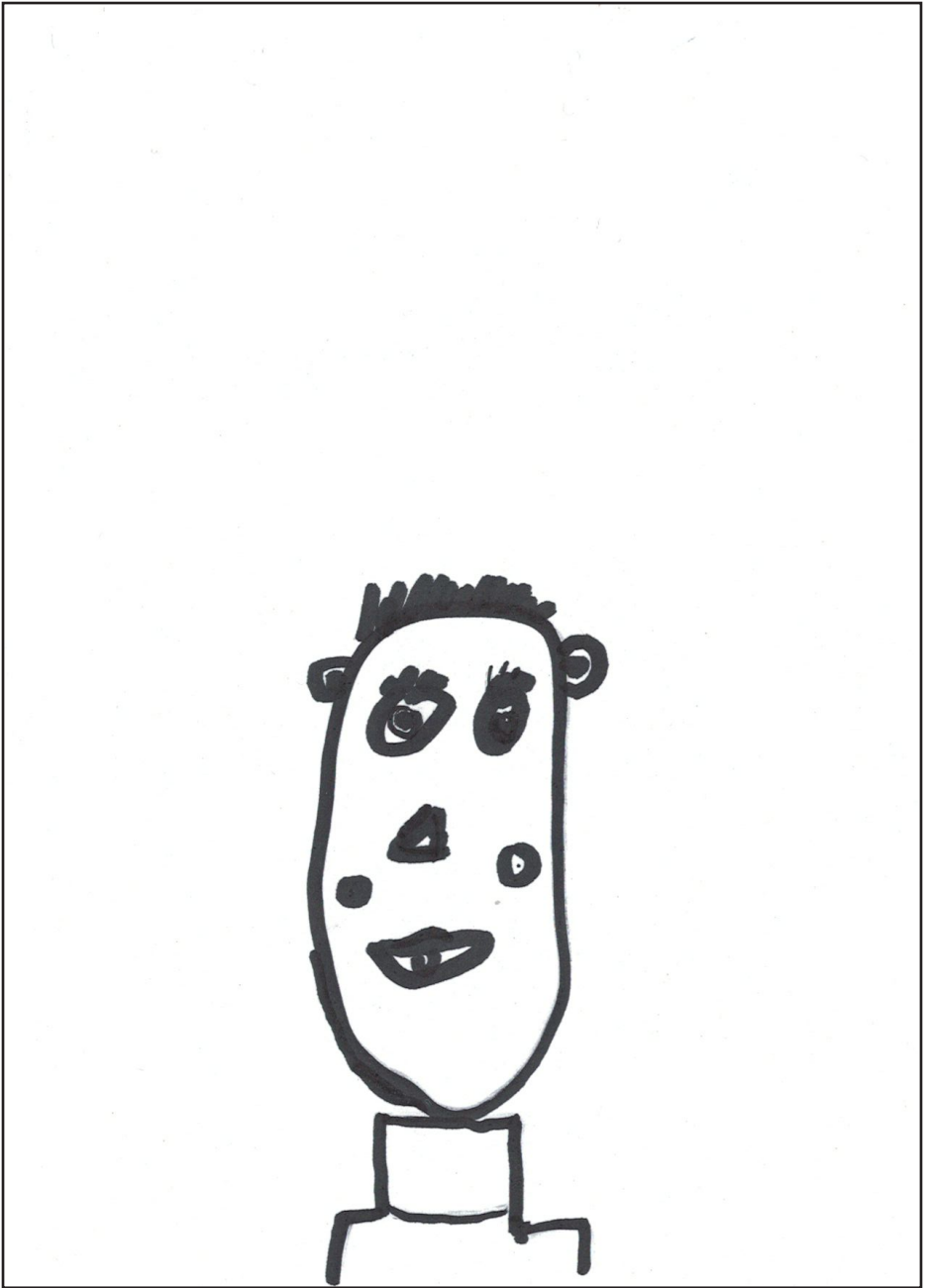
‘Als ik de baas van de wereld was, zou ik hele gekke wezens verzinnen.’

‘Ik woon in een huis met drie verdiepingen en twee broers. Ze heten Cas en Wester en het zijn leuke broers. We mogen thuis niet voetballen, terwijl we een hele grote woonkamer hebben. Als ik thuis de baas zou zijn, dan mocht er wel gevoetbald worden in de woonkamer en dan mocht iedereen televisie kijken als die daar zin in had.’

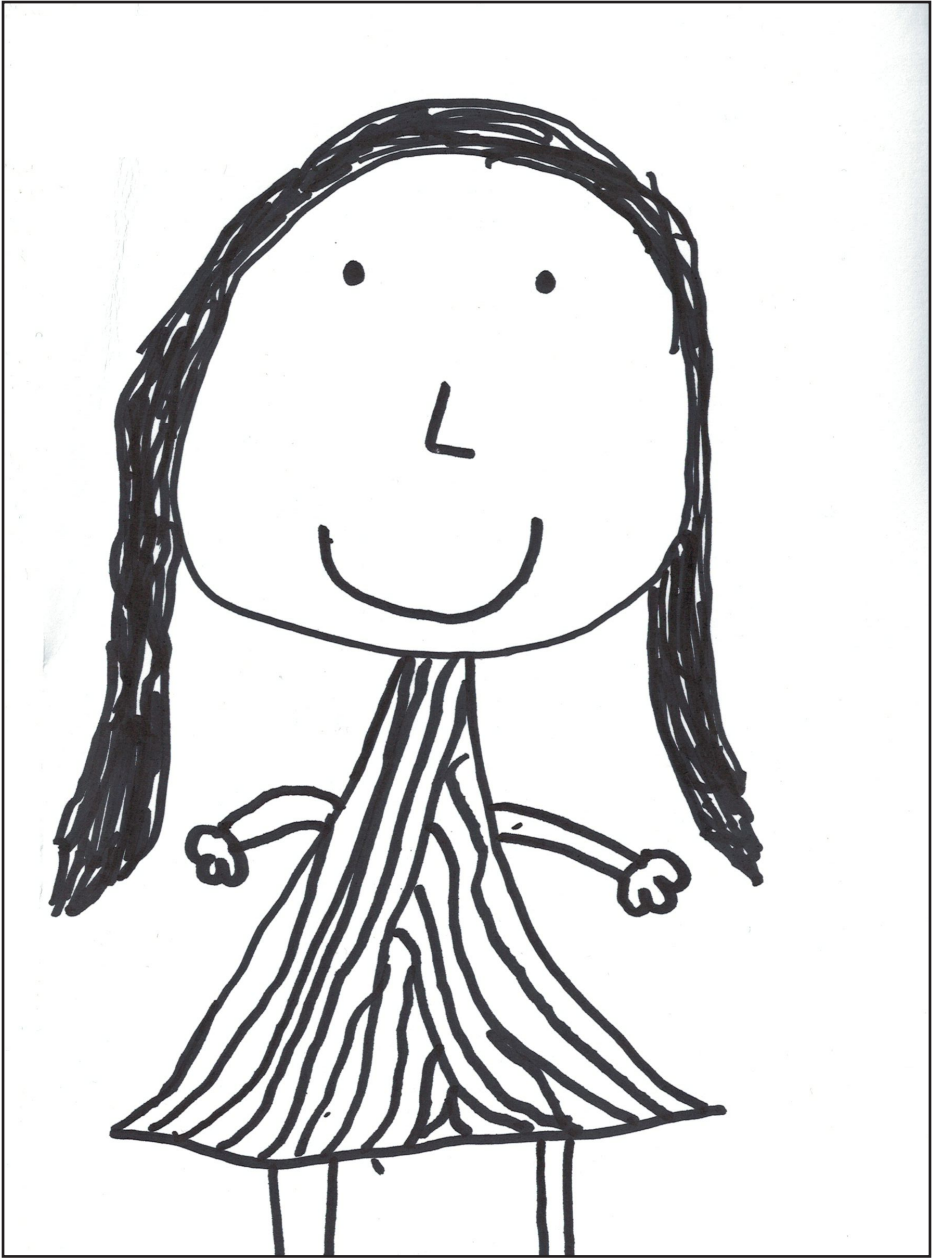
Ole heeft blond haar en blauwe ogen. Hij verveelde zich en daarom kwam hij langs om een portret te laten maken. ‘Mijn lievelingsboek is De Waanzinnige Boomhut. In dat boek bouwen ze een boomhut met allemaal verdiepingen. Er is een kamer waar ze jongleren met kettingzagen, er is een kamer met een aquarium waar haaien zwemmen en er is een ijsjeskamer waar je fiets-ijs kunt eten. Ik zou ook wel zo’n boomhut willen’.

‘Soms verveel ik me wel eens’, vertelt Ole. ‘Ik heb voor mijn verjaardag een tafeltennistafel gekregen, maar mijn broer wil soms niet tafeltennissen en dan heeft mijn vader geen zin in een spelletje en met Wester kan ik niet spelen want die is nog maar vijf. Omdat mijn moeder niet zo vaak thuis is, weet ik dan niet wat ik moet doen en dus verveel ik me. Meestal ga ik maar gewoon een Donald Duck lezen.’

Ole vertelt dat hij heel erg van grapjes houdt. ‘Als ik de baas van de wereld was, dan zou ik hele gekke wezens verzinnen die de hele tijd feest vieren en grappen vertellen.’

Ole, 8 jaar

Lila, 8 jaar

***‘Als ik de baas van de wereld was,
zou iedereen drie dagen weekend hebben.’***

‘Mijn vader komt uit Argentinië en mijn moeder is Italiaans’, zegt Lila als ze begint aan haar tekening. ‘Daarom spreek ik Italiaans, Spaans en Nederlands. Ik vind Spaans veel mooier dan Nederlands en het is ook handig: in mijn klas zitten twee kinderen die Spaans spreken. Als ik hun een geheim wil vertellen, dan doe ik het in het Spaans en dan begrijpt niemand wat ik zeg. Maar zij wel...’

Als Lila de baas van de wereld was, zou ze ervoor zorgen dat iedereen drie dagen weekend heeft. ‘Dan heb je tijd voor heel veel leuke dingen. Ik zou dan op de bank zitten en in bed liggen, maar ook buiten spelen met mijn vriendinnen of naar de bioscoop gaan. We hebben thuis geen televisie, maar ik vind het heel leuk om naar films te kijken en ik zou later ook zelf in een film willen spelen. Het lijkt me geweldig om naar de bioscoop te gaan en dan mezelf te bekijken. Ik zou in een avonturenfilm willen spelen waarin ik dingen moet oplossen, of dat er een inbraak is geweest.’

‘Ik vind het leuk om naar Argentinië of Italië te gaan’, zegt Lila. ‘Maar ik wil het liefst een keer naar Canada of Engeland, want er zijn daar een heleboel dingen die ik nog nooit gezien heb en dat vind ik spannend en daarom heel leuk.’

‘Heel veel kinderen uit mijn klas hebben een beugel en mijn oma ook.’

Lucy tekent vrolijk aan haar zelfportret. Op haar tanden tekent ze stipjes die ze aan elkaar verbindt met streepjes. ‘Ik heb nog geen beugel maar ik krijg er wel een, dat heeft de tandarts gezegd omdat ik een omgekeerde beet heb. Kijk maar.’ Lucy laat haar tanden zien, ze wijst naar haar onderste kaak. ‘Ik vind het niet leuk dat ik een beugel krijg. Ik krijg geen slotjes maar eentje die je erin en eruit kan doen, geloof ik.’

Ze kleurt haar mond in waardoor de beugel niet meer zichtbaar is. ‘Heel veel kinderen uit mijn klas hebben een beugel en mijn oma ook. Eerst vond ik dat een beetje gek maar nu niet meer.’

Lucy kijkt onder haar jas wat ze aan heeft, ze tekent een zwart-wit gestreept T-shirt. ‘En dit litteken heb ik hier.’ Ze wijst op haar gezicht. ‘Een paraplu kwam tegen mijn neus en toen ging het open. Het ging heel erg bloeden want de paraplu kwam precies op een bloedvaatje.’

Lucy, 8 jaar

Julia, 8 jaar

‘Jongens zijn echt heel erg vervelend. Als je een broer hebt weet je wel waarom.’

‘Later wil ik in Nederland wonen, maar dan wel elke zomervakantie met mijn kinderen naar Canada gaan. Ik ben voor de helft Canadees en voor één achtste Belgisch. Mijn vader komt uit Canada en mijn overgroot oma komt uit België.’ Julia vertelt vrolijk terwijl ze begint aan haar tekening.

Als Julia de baas was in huis zou ze een kleurkamer maken. ‘Een kamer met allemaal bureaus waar ik kan kleuren. Ik zou ook een betere weg aanleggen, onze weg is verbouwd, maar zelfs nog slechter geworden.’ Julia trekt een verontwaardigd gezicht. ‘Ongelofelijk, toch?’

Ze weet al vanaf haar tweede wat ze wil worden. ‘Ik kwam in het ziekenhuis voor mijn opa. Ik zag een dokter en toen wist ik het: ik word dokter. Geen operatiedokter want ik kan niet goed tegen veel bloed. Ik denk onderzoeksdokter want ik wil ook geen huisarts worden.’

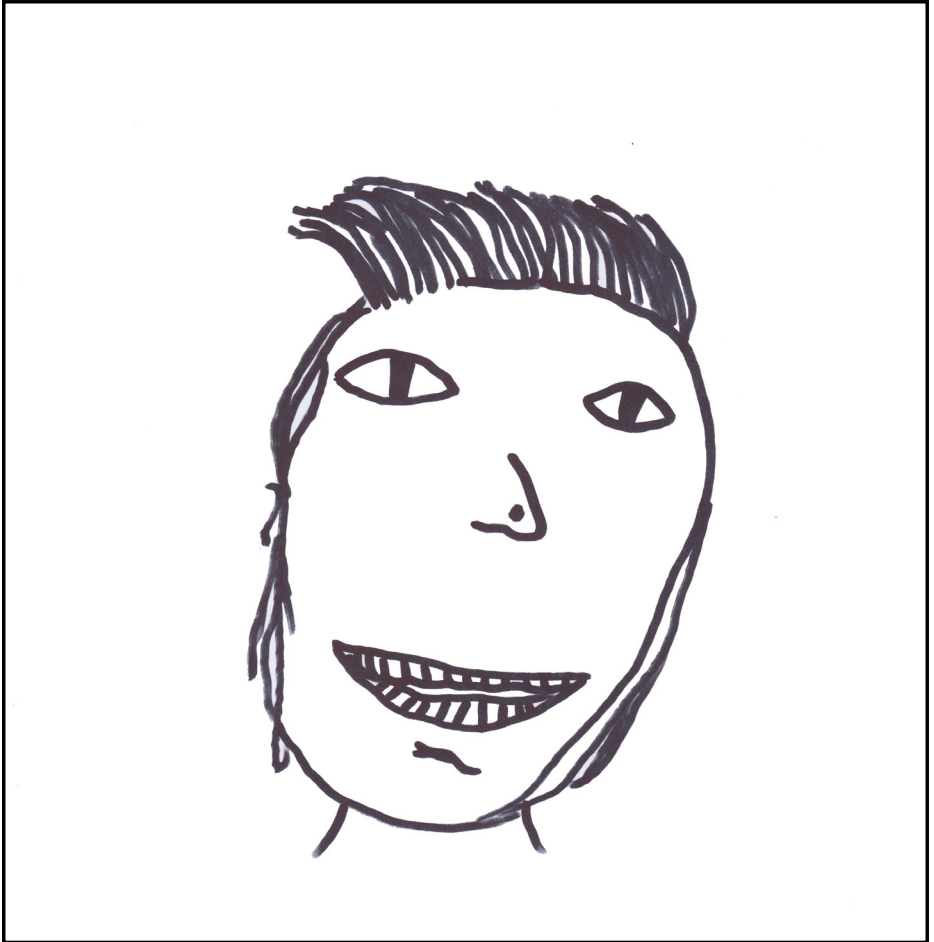
Julia weet meteen wat ze zou doen als ze tien miljoen euro zou winnen. ‘Een heel groot huis kopen voor alle meisjes.’ Ze houdt niet van de jongens in de buurt. ‘Jongens zijn echt heel erg vervelend. Als je een broer hebt, weet je wel waarom.’

‘Ik kan geen handen tekenen’, zegt ze. Gelukkig heeft ze snel een oplossing gevonden voor dat probleem. ‘Ik teken gewoon heel veel tasjes, alsof ik geshopt hebt, dat leidt af van mijn handen.’ Ze kijkt tevreden naar haar zelfportret en legt haar stift neer.

‘Als ik de baas was in de straat zou ik mijn bovenbuurman eruit sturen want hij is een beetje koekoek.’

‘Als ik de baas was in de straat zou ik mijn bovenbuurman eruit sturen want hij is een beetje koekoek. Hij stampt de hele tijd en hij zegt steeds tegen de politie dat hij nog geld krijgt. Hij is ook een keer in de gevangenis geweest.’ Auryn tekent heel geconcentreerd tandje voor tandje zijn gebit. ‘Iemand die tegenover mij woont is heel rijk geworden omdat hij drugs verkocht, dat heeft mijn moeder mij verteld. Je ziet het wel een beetje aan hem. Als hij gewoon over straat loopt niet maar hij heeft een garage, daar zie je het aan.’ Gelukkig is Auryn nooit bang in zijn straat.

Hij tekent een kuif. Zelf heeft hij ook een kuif, die iets kleiner is dan op de tekening en er zit gel in. ‘Ik woon samen met mijn moeder en we hebben ook een poes. Thuis ben ik het liefste op mijn kamer. Vrienden van mijn moeder hebben allemaal dingen op de muur geschilderd: leeuwen, papagaaien, golven en visjes.’ Auryn heeft een eigen emailadres dat begint met ‘klimleeuwkje’. ‘Dat komt omdat leeuw mijn sterrenbeeld is en ik hou van klimmen. Ik klim altijd met mijn vader, hij is er heel erg goed in en ik ook.’

Auryn, 8 jaar

Lilo Lilly, 8 jaar

‘Als ik iets kon veranderen in huis zou ik mijn moeder een grote slaapkamer geven.’

‘Ik heb twee namen: Lilo en Lilly. De meesten noemen me Lilly.’ Lilly woont samen met haar moeder. Ze hebben een aantal regels in huis. ‘Niet stampen want we hebben onderburen. Als mijn moeder kookt mag je niet naar binnen, want waar je binnenkomt is meteen het gasfornuis. En ik moet mijn kamer opruimen.’

Lilly heeft grote donkere ogen die twinkelen als ze vertelt. ‘Als ik iets kon veranderen in huis zou ik mijn moeder een grote slaapkamer geven. Nu heb ik de grote slaapkamer en heeft zij alleen een bed, een kast en een tv.’

Ook zou Lilly liever in een dorp wonen dan in de stad. ‘In de stad is het heel druk en in een dorp niet. In een dorp zou ik rustig kunnen lezen. Ik ben acht maar ik lees boeken van tien plus. Mijn lievelingsboek is Violetta.’

Het is heel erg warm in de tent. Lilly heeft gelukkig zomerkleren aan. ‘Violetta gaat over een meisje die steeds moet verhuizen. Ze heeft geen vrienden en vindt het niet leuk om haar verjaardag te vieren. Ik vind het soms leuk om mijn verjaardag te vieren’, vertelt Lilly. ‘Soms ook niet want dan krijg ik heel veel dingen en ik heb al heel veel dingen, dus dan moet ik nog meer opruimen.’

‘Mijn vader wordt mijn ober, mijn zusje moet mijn kamer opruimen en mijn vriendin moet me duwen op de schommel.’

Mina heeft haar pop bij zich. Als ze aan tafel gaat zitten, zet ze de pop heel secuur naast haar stoel. Ze begint te tekenen.

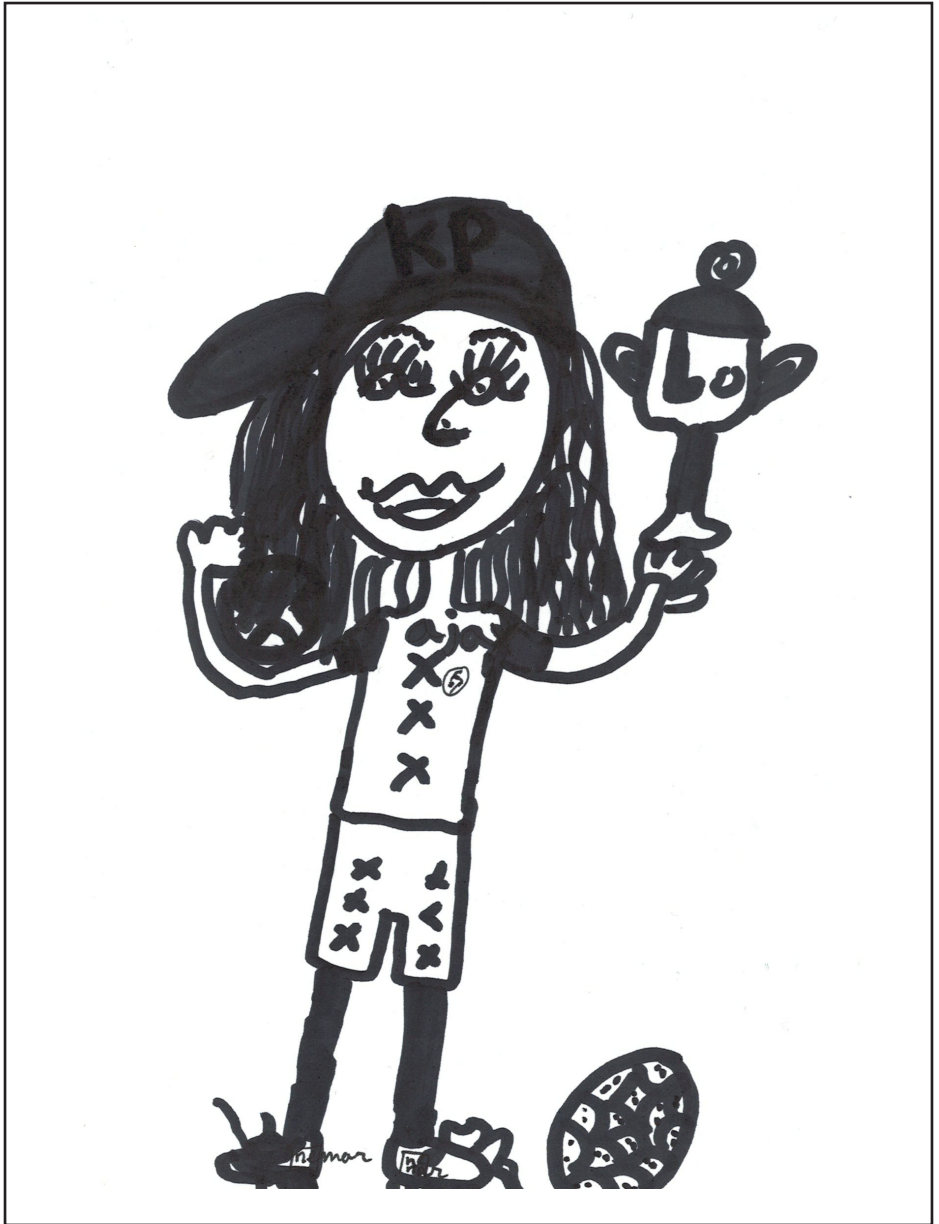
Als Mina de baas was in huis, zou ze voor iedereen een taak hebben. ‘Mijn vader wordt mijn ober, mijn zusje moet mijn kamer opruimen en mijn vriendin moet me duwen op de schommel.’ Over de vraag of ze dan zelf ook iets moet doen, denkt ze lang na. ‘Ja, de kleding in de wasmachine stoppen.’

Later wil Mina dierenarts worden. ‘Als dieren ziek zijn kan ik ze beter maken. Mijn lievelingsdieren zijn konijnen en goudvissen.’ Mina had vroeger ook twee goudvissen. ‘Ze heetten Caspar en Lisa, die namen hadden we zelf verzonnen.’ Nu zijn de twee goudvissen dood. ‘We hebben ze snoep gegeven maar daar konden ze niet tegen. We hebben ze door de wc gespoeld.’

Als ze klaar is met tekenen pakt ze haar pop weer op. De pop heet Isabel. ‘Het is eigenlijk een jongen’, vertelt ze, ‘ik heb hem gewoon een rok aangetrokken en nu is het een meisje.’

Mina, 9 jaar

Fleur, 9 jaar

‘Ik wil kabelbanen over alle rivieren, dan hebben we tenminste weer dingen te doen.’

Als Fleur de baas zou zijn zou ze een schommel in huis hangen. ‘We hebben nu geen schommel en geen tuin.’ Ze heeft ook een goed idee voor in de stad. ‘Kabelbanen over alle rivieren, dan hebben we tenminste weer dingen te doen.’

Met tien miljoen euro zou Fleur een huis kopen met een groot zwembad en een voetbalclub. ‘Eigenaar van een voetbalclub zijn lijkt me super leuk. Ik zou dan allemaal dingen regelen, zoals goede trainers zodat de kinderen lekker kunnen trainen.’

Fleur tekent zichzelf met voetbalschoenen aan en de kampioensbeker in haar hand. Later wil ze profvoetballer worden. ‘Het leukste aan voetbal vind ik: met z’n allen aanvallen en met z’n allen verdedigen.’ Als het niet lukt om profvoetballer te worden, vindt ze dat ook niet erg. ‘Dan word ik juf of ga ik in een winkel werken.’

‘In het echt zit mijn neus veel lager.’

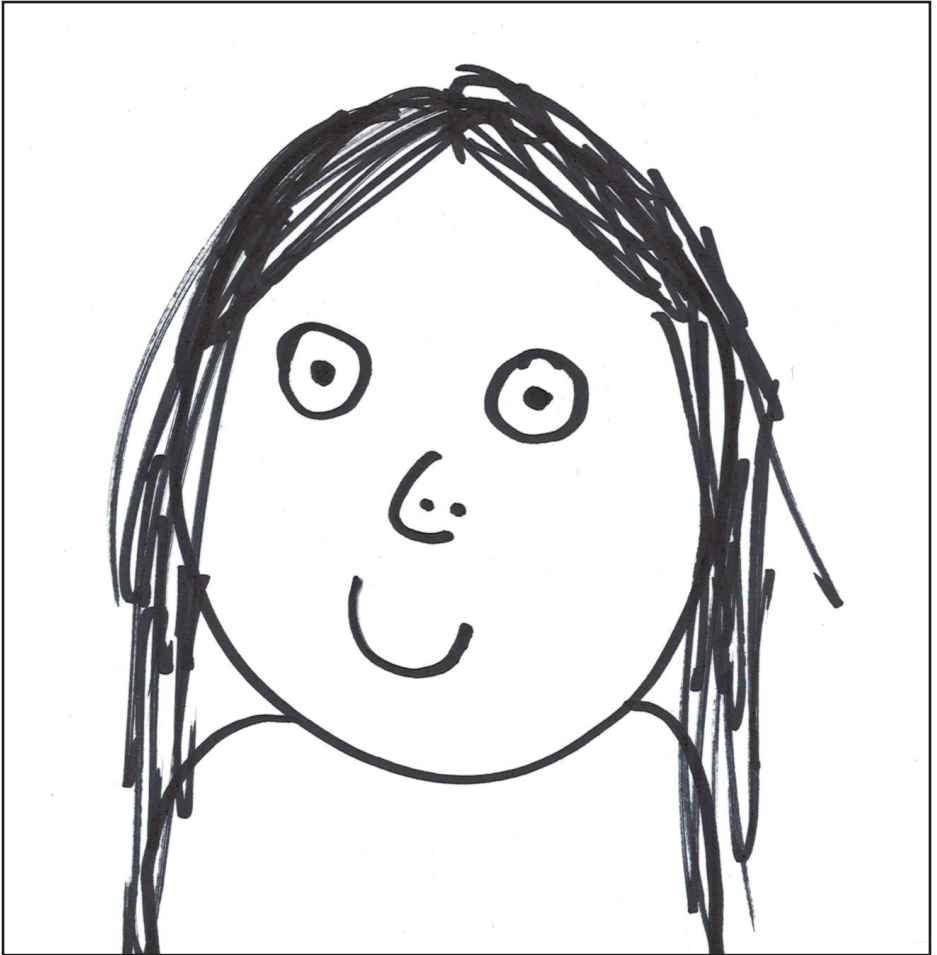
‘Ah jeetje, ik ben nooit goed in tekenen geweest.’ Caspar kijkt naar zijn lege tekenvel, hij haalt zijn schouders op en begint te tekenen. ‘Later wil ik waarschijnlijk game-ontwerper worden, of skileraar. Of allebei, dan word ik gewoon gameontwerper en als het dan winter is ga ik naar Zwitserland.’

Als Caspar tien miljoen zou winnen zou hij een teleporter kopen. ‘Zo’n teleporteermachine, dan kan ik gewoon intypen: ik wil naar China in dat gebouw, en als ik dan op een rode knop druk dan ben ik er ook.’ Als hij zo’n machine had zou hij naar Tokyo gaan. ‘Ik wil een keer ’s avonds al die lampjes en al die reclames in het echt zien, dat lijkt me zo mooi.’

Caspar kijkt naar zijn tekening en moet lachen. ‘Ik vind hem heel grappig’, zegt hij. ‘Kijk hier zitten mijn ogen en hier zit m’n neus. In het echt zit mijn neus veel lager.’

Caspar, 9 jaar

Nadine, 9 jaar

‘Ik vind hockey gewoon leuk, net zoals mensen voetbal leuk kunnen vinden.’

‘Als ik de baas van de stad zou zijn, zou ik er drie snoepfabrieken neerzetten. Ze mochten dan alle soorten snoep maken, behalve Engelse drop want dat vind ik niet lekker.’ Nadine tekent vrolijk aan haar zelfportret. ‘Ik zou een zwembad in de straat neerleggen met een glijbaan en zorgen dat er geen auto’s zouden rijden.’ Er staat een hele groep kinderen om haar heen, ze kijken en luisteren mee.

‘Als ik tien miljoen zou winnen zou ik vijf miljoen aan de kankerstichting geven. Mijn vader heeft kanker gehad. De andere vijf miljoen zou ik aan mijn moeder geven omdat ik haar gewoon heel lief vind.’

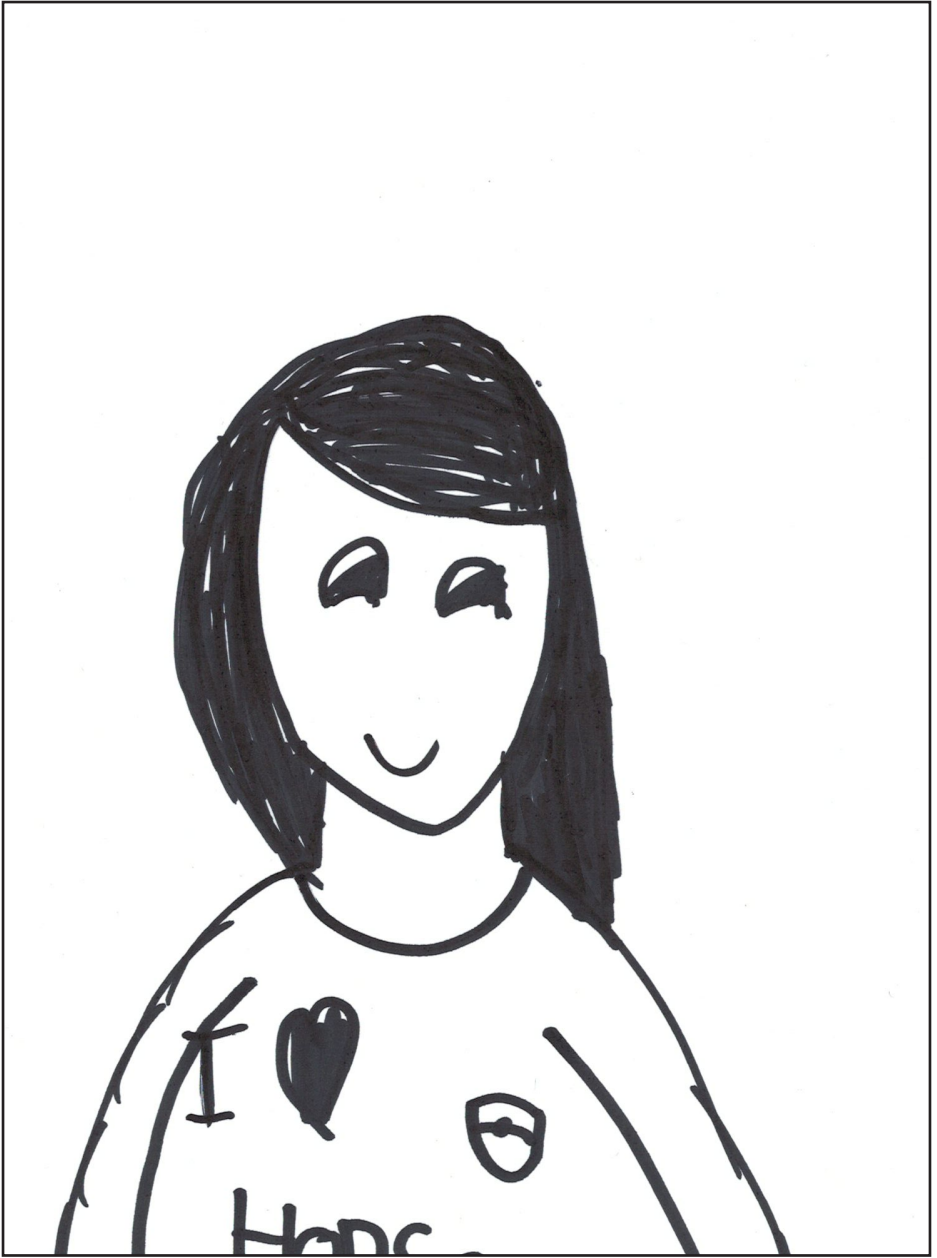
Wat ze wil worden weet Nadine nog niet precies. ‘Ik wil graag heel hoog gaan hockeyen. Ik vind hockey gewoon leuk, net zoals mensen voetbal leuk kunnen vinden. Ik sta linksvoor en maak heel veel goals. Volgens mij is Fabiene topscoorder, daarna Annelot en daarna ik. Ik sta dus in de top drie.’ Ze tekent de tafel waar ze aan zit en schrijft haar naam eronder.

‘Ik wil eigenlijk niet de baas van de wereld worden.’

‘Soms ben ik verlegen en soms ook niet’, zegt Vera na een tijdje. ‘Ik ben verlegen als ik op een podium sta of als iemand tegen me praat die ik niet ken. Maar op school of thuis ben ik niet verlegen, want dan ken ik iedereen.’

Vera heeft rood haar en blauwe ogen. Als je haar een vraag stelt, moet ze heel lang over het antwoord nadenken en soms zegt ze, als ze klaar is met nadenken, ‘ik weet het niet’, en dan gaat ze weer verder met tekenen. Vera zit in groep 5 en ze vindt schrijven het leukst. Wat ze later wil worden, weet ze nog niet. Misschien wil ze in een dierenasiel werken of een eigen manege bouwen. Vera houdt van katten en paarden en ze wil misschien op paardrijles, maar dat weet ze nog niet zeker, want ze zit ook op tennis en dat kost best veel tijd.

Vera weet niet wat ze zou doen als ze de baas van wereld zou worden. ‘Ik wil eigenlijk niet de baas van de wereld worden’, zegt ze. Ze glimlacht heel lief en schrijft dan ‘I love horse’ op haar tekening.

Vera, 9 jaar

Floris, 9 jaar

‘Ik zou geloof ik niks veranderen.’

‘Ik woon niet in een villa’, zegt Floris. ‘Ik woon in een klein rijtjeshuis bij de dijk in Schellingwoude. Ik vind het leuk om daar te wonen. Als ik overal mocht wonen, zou ik ook daar willen wonen en nergens anders’.

Floris draagt een shirt waarop ‘Italia’ staat en hij heeft zijn rode petje achterstevoren op zijn hoofd. ‘Ik vind het eigenlijk best goed zo’, zegt hij op de vraag wat hij zou doen als hij de baas van de wereld was. ‘Ik zou niks veranderen, want ik ben tevreden met hoe het is.’ Ook als Floris een miljoen zou winnen, zou hij geen gekke dingen doen. ‘Ik zou eten kopen en andere dingen die nodig zijn zoals kleren, maar ik zou geen zwembad laten bouwen en ik zou ook geen dure auto kopen. Dat vind ik overdreven en een beetje zonde.’

Floris vertelt dat hij zich nooit verveelt. ‘Ik houd niet van luieren en ik ben graag bezig. Ik houd van voetballen, paardrijden en hutten bouwen.’

Of hij wel eens ontevreden is? Floris denkt na en zegt dan: ‘Als ik iets niet kan, en dan bedoel ik niet ballet of turnen want dat is stom en voor meisjes en dat wil ik niet eens kunnen. Nee, ik bedoel: als ik iets niet kan wat ik zou willen kunnen, bijvoorbeeld tekenen. Dan vind ik het wel heel erg jammer dat ik daar niet goed in ben en dan word ik wel eens boos...’

***‘Ik wil met het journaal meekijken,
want ik vind het belangrijk om te
weten wat er in de wereld gebeurt.’***

Wende woont in Utrecht met haar vader, haar moeder en Japie de kat. Het is duidelijk dat Wende van katten houdt, want in haar stijlblonde haar zit een kleine blauwe kat verstopt. ‘Dat is een haarclipje’, zegt ze. Wende heeft stoere sportkleden aan. ‘Ik zit op hockey’, vertelt ze. ‘Later wil ik professioneel hockeyster worden. Of pizzabakker. En als ik mocht kiezen waar ik naartoe zou mogen op vakantie, dan zou ik naar Maleisië gaan, want een vriendinnetje van mij is naar Maleisië geweest en ze vertelt er hele leuke verhalen over.’

‘Ik vind het belangrijk om te weten wat er in de wereld gebeurt’, zegt Wende. ‘Daarom wil ik thuis met het journaal meekijken, maar dat mag niet van mijn ouders omdat ik naar bed moet. Als ik thuis de baas zou zijn, dan zou ik altijd naar het journaal kijken en als ik de baas van de wereld was, dan zou ik zorgen dat er geen oorlog was. Ik zou tegen iedereen zeggen dat iedereen overal mag zijn en dat ze daar geen ruzie over moeten maken.’

‘Ik vind het trouwens ook onzin dat ik tijdens het eten de hele tijd mijn beide handen op tafel moet hebben, terwijl ik vaak met één hand eet. Die regel zou ik ook veranderen, als ik de baas was.’

Wende, 9 jaar

Lavinia, 10 jaar

‘Later wil ik graag springruiter of dierenverzorgster worden, maar dat gaat waarschijnlijk niet lukken omdat ik allergisch ben voor pollen, gras dus.’

‘Ik zou wel twee keer in de week een buitenrit willen maken met mijn vader, moeder en broertje. Allemaal op een eigen paard.’ Lavinia straalt bij de gedachte. ‘Er staat een schuurtje bij ons in het blok’, vertelt ze, ‘daar zou ik graag een paard willen hebben. Of eigenlijk vier: Chanty, Fresko, Gofie én Dropje. Maar een buurvrouw van mij wil kippen en kippen zijn handiger omdat ze eieren leggen. Paarden zijn ook handig, vind ik, want je kunt er geld mee verdienen door bijvoorbeeld ritjes te organiseren.’

Lavinia heeft lange, donkere haren en een blauwe tijger op haar T-shirt. ‘Later wil ik graag springruiter of dierenverzorgster worden, maar dat gaat waarschijnlijk niet lukken omdat ik allergisch ben voor pollen, gras dus. De meeste dieren eten hooi en ik ben ook allergisch voor katten en honden.’

Als ze de loterij zou winnen koopt ze voor haar ouders een auto. ‘Niet een dure of zo, maar gewoon een gewone auto die wel goed is. En voor mijn broertje koop ik een heldenpak. En voor mezelf een pony. Of vier.’

‘Ik houd van hoedjes.’

‘Vroeger kon ik heel kattig zijn, zonder daar bij na te denken’, vertelt Janne. Ze is opgewekt en bloedserieus tegelijk. ‘Als ik nu een hele boze bui heb dan ben ik me daar veel bewuster van, want ik krijg bijvoorbeeld twee kruizen.’ Dat moet ze even uitleggen.

‘Wij hebben thuis een systeem. Het gaat over goed gedrag. Je kan een kruis of een krul verdienen. Als je vier krullen hebt, krijg je een punt’. Ze kijkt even op om te checken of er begrepen wordt wat ze zegt. Dan gaat ze verder. ‘Die punten worden allemaal bijgehouden op een blaadje. Als mijn broertje zijn blaadje vol heeft dan krijgt hij een voetbalkaart, want die spaart hij.’ Haar mondhoeken krullen om en het wordt duidelijk waarom. ‘En ik... als ik achtentwintig punten heb... dan krijg ik haarverf!’.

De kleur die Janne daarvoor in gedachten heeft is pimpelpaars. ‘Dat vind ik gaaf. Maar niet permanent hoor.’ Ze tekent een hoedje bij zichzelf, want ook dat ziet ze als een extra toevoeging voor haar haar. ‘Ik heb er heel veel.’ Ze doet een greep uit haar collectie. ‘Ik heb een paar vilten en een strohoed, maar die waait zo af.’

Janne weet nog niet of ze het systeem later ook bij haar eigen kinderen gaat hanteren. ‘Dat ligt er aan hoe mijn kinderen zijn en of ik kinderen krijg’.

Het meisje dat hier aan tafel zit heeft in ieder geval een groot bewustzijn en reflectievermogen. Misschien is dit kruizen-en-krullen-systeem ook een idee voor de wereld?

Janne, 10 jaar

Yannick, 10 jaar

‘Eigenlijk vind ik het wel goed zo.’

In eerste instantie lijkt Yannick niet ontzettend veel zin te hebben om een zelfportret te tekenen, maar voor zijn moeder wil hij het wel doen. Met zijn donkere, jonge jongensogen kijkt hij naar de bak stiften. Welke stift met welke dikte zal hij pakken?

Ondertussen vertelt hij over thuis. ‘Mijn taak is om de planten water te geven. We hebben er niet veel, maar het is belangrijk dat ze genoeg drinken.’ Yannick tekent zichzelf blij. ‘Ik hoef thuis niets te veranderen. Eigenlijk vind ik het wel goed zo’, zegt hij en hij kijkt voor zich uit. Hij heeft een vastberaden blik.

‘Als ik heel rijk zou zijn dan zou ik een zwembad kopen, geld aan vluchtelingen geven en de panda redden. Dat is mijn lievelingsdier. Er komen twee panda’s naar Nederland, die heeft Nederland van China gekregen. Daar mag ik dan naartoe’.

Yannick richt zich weer op zijn tekening. ‘Oeps, een beetje mislukt’, vindt hij en hij begint opnieuw. Dan kan hij straks tenminste kiezen welke van de twee tekeningen hij achter wil laten.

‘Later wil ik graag iets met dieren doen. Het liefst met dino’s, die vind ik echt cool. Ik zou dan willen onderzoeken hoe ze geleefd hebben. Maar ik vind het ook goed om iets te doen met dieren die nog leven’, vult Yannick aan. ‘Die kan ik dan helpen.’

‘Ik zou de hele dag toveren.’

‘Qua uiterlijk lijk ik het meest op Ginny Wemel en Cho Chang’, zegt Cath. Ze heeft net verteld dat ze heel erg fan is van Harry Potter en dat ze graag een keer met haar moeder naar Londen zou gaan om Harry Potter-world te bezoeken. Het klopt wat Cath zegt: ze heeft het gezicht en de sproeten van Ginny Wemel, maar het zwarte haar van Cho Chang.

‘Qua karakter’ zegt Cath, ‘lijk ik het meest op Hermelien Griffel, want Hermelien is slim en aardig. Maar soms wordt ze boos.’ Cath wordt ook wel eens boos. Op haar zusje als die vervelend doet, of op haar ouders als ze iets moet doen waar ze geen zin in heeft. ‘Ik vind het stom dat we niet de hele dag op onze telefoon mogen. Ik mag alleen op mijn telefoon als ik thuiskom van school en eventjes voordat we gaan eten.’ Cath zou die regel het liefst veranderen. ‘Maar ik begrijp heus wel waarom ik niet de hele dag op mijn telefoon mag’.

Cath zou best een dag in de wereld van Harry Potter willen leven. ‘Ik zou de hele dag toveren’, zegt ze. ‘Maar ik zou ook naar Zweinstein gaan om zoveel mogelijk te leren. Ik ben niet zo slim als Hermelien hoor, maar ik kan wel goed rekenen.’

Cath, 10 jaar

Jonas, 10 jaar

‘Ik zou best Jackie Chan willen zijn.’

‘Als ik tien miljoen euro zou winnen’, zegt Jonas als hij begint met tekenen, ‘zou ik een deel aan Unicef en Greenpeace geven, ik zou de hypotheek van mijn ouders afbetalen en ik zou een deel besteden aan mijn studie.’ Wat Jonas wil studeren, weet hij nog niet.

‘Ik zou best een beroemd iemand willen zijn’, zegt hij. ‘Het lijkt me heel leuk als iedereen je kent. Dan zwaaien mensen naar je en ze doen aardig. Ik hoop alleen niet dat iedereen me een handtekening gaat vragen, want daar heb ik geen zin in.’ Jonas tekent zichzelf met een hele brede glimlach. ‘Het allerliefst...’ zegt hij, ‘word ik een beroemde toneelspeler. Ik zou een rol willen spelen in James Bond of Star Wars. Mijn favoriete toneelspeler is Jackie Chan en met hem zou ik best willen ruilen. Ik zou me als beroemd persoon inzetten voor vrede en andere goede doelen. Ik zou op vakantie gaan naar Oekraïne. Iedereen zegt van alles over Oekraïne, maar ik wil het zelf zien.’

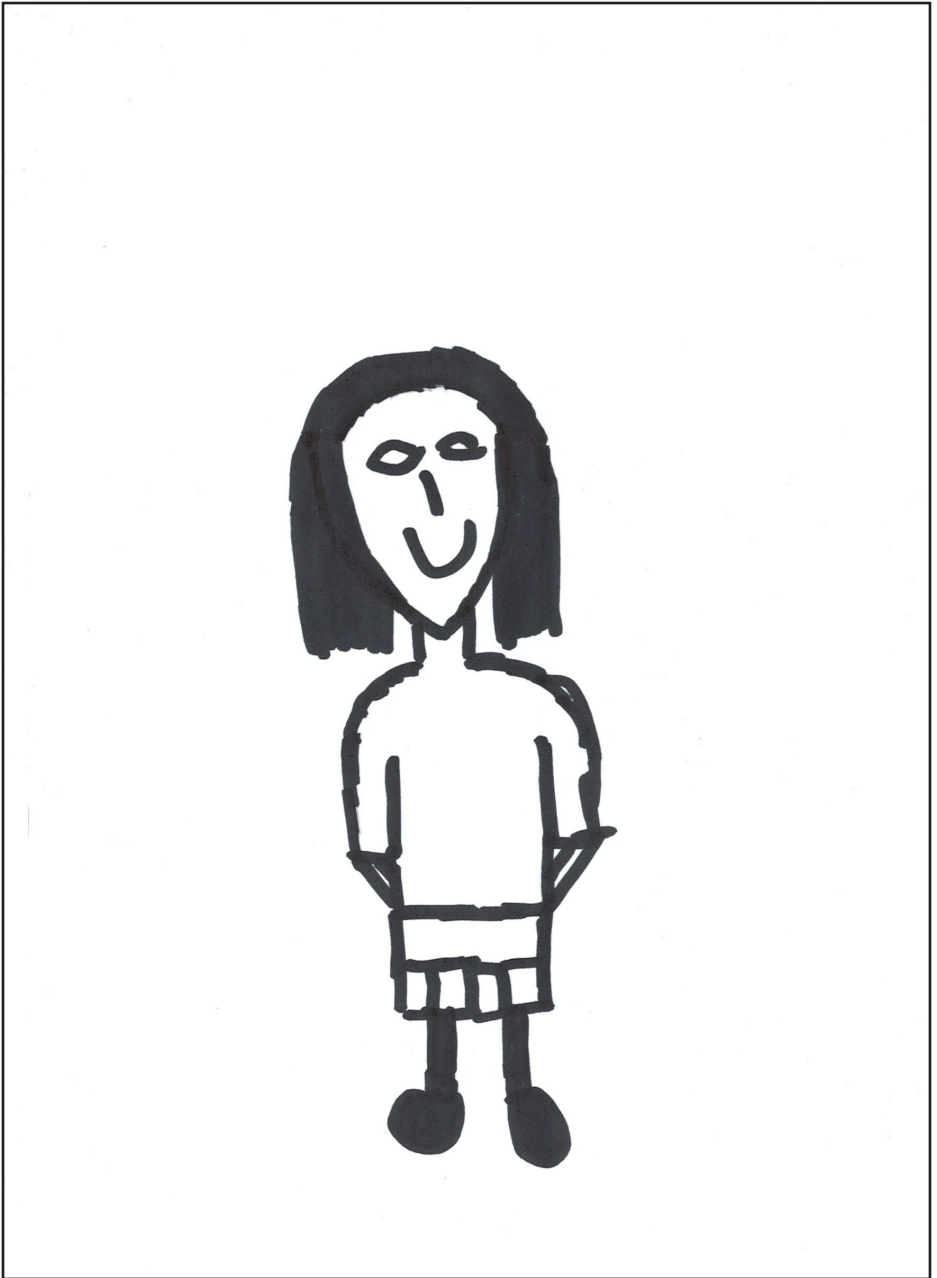
Waar hij zich op dit moment voor wil inzetten? ‘Vrede met mijn zusje. Het mag best wat gezelliger tussen ons, we hebben veel ruzie.’

‘Een filosoof denkt over heel veel dingen na.’

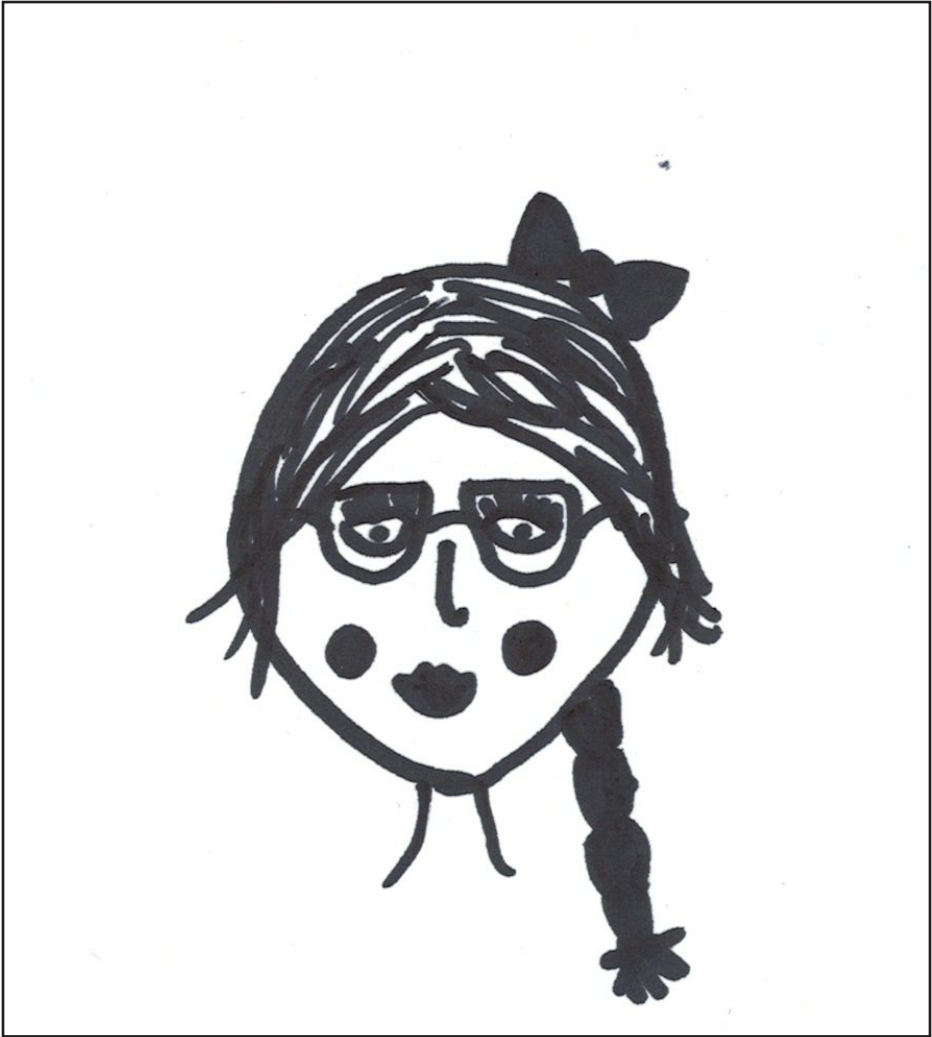
Jeltje heeft een flamingo op haar T-shirt en ze vertelt dat het bij haar thuis rommelig is. ‘Het is rommelig, omdat ik nooit zin heb om iets op te ruimen. Ik heb wel zin om gitaar te spelen. Ik zit op gitaarles, en ik wil later filosoof worden, want een filosoof denkt over heel veel dingen na en dat doe ik ook.’

‘Als ik de baas van de wereld was’, vertelt Jeltje, ‘zou ik alle wapens en bommen afschaffen, mensen zouden meer respect moeten hebben voor andere mensen en er zou meer politie moeten rondrijden om erge dingen te voorkomen. Soms heb ik het gevoel dat er te weinig politie rondrijdt en dat is niet goed.’ Jeltje kijkt elke avond naar het Jeugdjournaal en soms ziet ze hele erge dingen. ‘Dit jaar vond ik IS het allerergst, dat vond ik heel vervelend om te zien en daarom moet ik soms tegen mezelf zeggen: het is ver weg en gelukkig hoef je het zelf niet mee te maken. Als ik dat niet tegen mezelf zeg, word ik bang’.

Waar zou Jeltje over nadenken als ze filosoof was? ‘Ik zou nadenken over armoede en over hoe dat opgelost moet worden’. En waar zou ze nog meer over nadenken? Jeltje plukt aan haar bruine haar. ‘Ik weet het niet zo goed. Daar moet ik over nadenken...’

Jeltje, 10 jaar

Hannah, 11 jaar

‘Twee jongens plasten over allemaal fietsen heen. Gelukkig net niet over de mijne, maar het scheelde maar heel weinig.’

‘Een nieuwe regel voor in de straat is dat je met Koningsdag in de pispakken moet plassen en niet over de fietsen heen.’ Hannah is nog altijd verontwaardigd. ‘Twee jongens plasten over allemaal fietsen heen. Gelukkig net niet over de mijne, maar het scheelde maar heel weinig. Twee meter lopen konden ze niet meer volhouden, zeiden ze. Op de brug stonden van die pisdingen. Ik vond het echt heel raar.’

Hannah wil later toneelspeler of kok worden. ‘In mijn klas word je als je iets zegt meteen de grond ingedrukt. Als toneelspeler kan je helemaal jezelf zijn. Je kan dan doen wat je wilt zonder dat iemand je meteen afvuurt.’ Ze tekent geconcentreerd de bril om haar ogen op het tekenvel.

‘Een meisje uit mijn klas had een beugel gekregen. Ze was echt heel blij en ze zei: ‘hij staat me echt heel goed.’ En toen was er een ander meisje die zei: ‘je bent zo lelijk nu, ongelofelijk.’ Dat soort dingen zeggen ze de hele tijd in mijn klas.’ Hannah tekent nog twee ronde wangetjes. Ze kijkt tevreden naar haar zelfportret. ‘Hij is klaar’, zegt ze met een glimlach.

‘Als ik de baas van de wereld was zou ik racisten en terroristen wegsturen. Ik zou oorlog verbieden en vliegen met het vliegtuig gratis maken.’

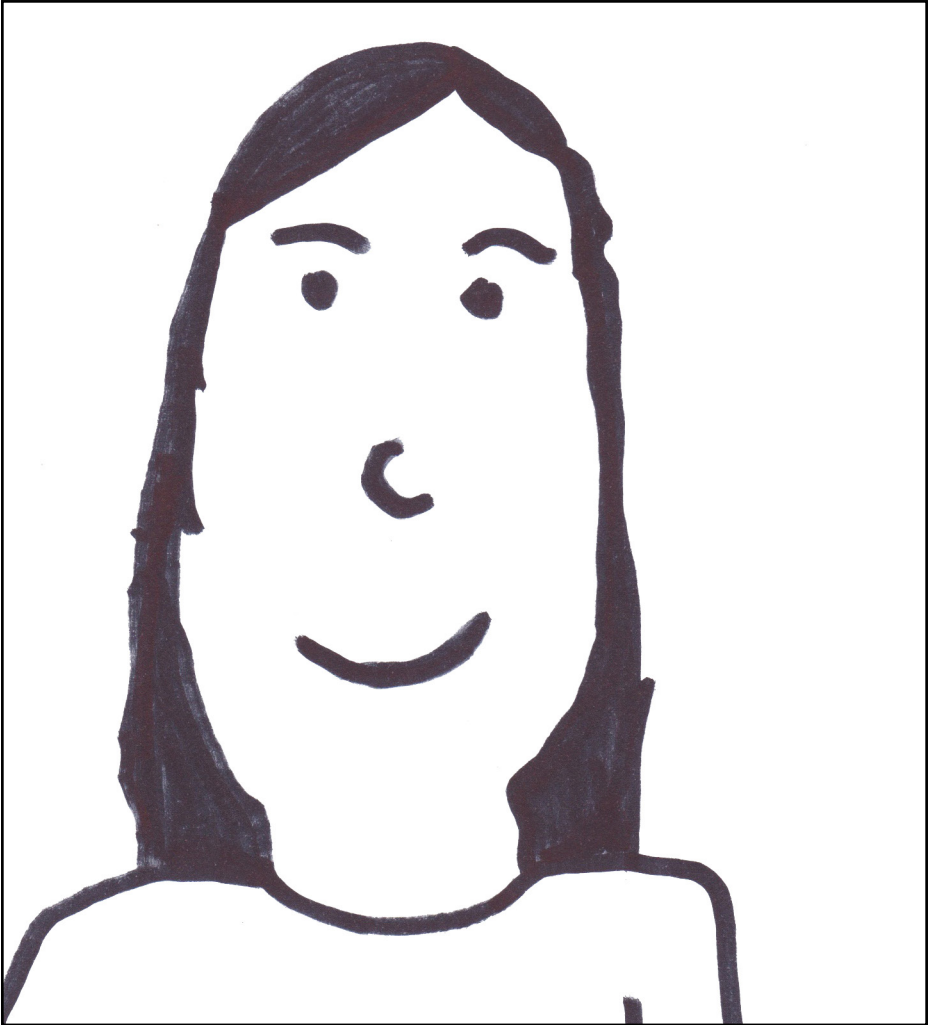
‘Als ik de baas was in huis dan zou ik geen regels willen. Nu moet ik om half negen naar bed. Ik mag niet te lang op mijn telefoon. Ik moet lief zijn tegen mijn zusje en ik mag niet teveel zeuren.’ Alicia tekent serieus aan haar zelfportret.

‘Vroeger mocht ik naar de winkel maar nu niet meer. Ik had een keer met mijn moeder afgesproken dat ik om kwart voor drie thuis zou zijn maar ik was te laat.’ Als Alicia het in de stad voor het zeggen had, zou ze er heel veel pretparken neer zetten. ‘Ik zou ook willen dat alles in de kleding- en schoenenwinkels onder de tien euro was. Dan zou ik alles zelf kunnen kopen en hoefde ik er niet om te zeuren.’

Alicia maakt een bedachtzame indruk. Ze denkt goed na over wat ze wil zeggen. ‘Als ik de baas van de wereld was zou ik racisten en terroristen wegsturen. Ik zou oorlog verbieden en vliegen met het vliegtuig gratis maken. Ik wil naar Amerika. Volgend jaar ga ik naar Amerika met mijn ouders en mijn zusje maar als vliegen gratis was dan kon ik ieder jaar gaan.’

Alicia, 11 jaar

Narimen, 11 jaar

‘Marokko geeft mij echt een thuis-gevoel omdat daar zoveel familie woont.’

Narimen woont in huis met haar vader, moeder en twee zusjes. ‘Het zijn wel veel meiden in huis maar dat vindt mijn vader juist gezellig. We gaan vaak uit eten en op vakantie. Meestal gaan we sushi eten, dat vinden we allemaal heel lekker.’

Als ze iets aan de stad kon veranderen zou ze willen dat er meer winkels in de wijken waren. ‘Nu hebben we alleen maar supermarkten in de wijk en moeten we helemaal naar Buikslotermeer.’

Narimen heeft heel veel familie in Marokko wonen. ‘Mijn ouders komen uit Marokko. Ik ga daar bijna elke zomer naartoe. We komen vaak in de avond aan, dan begroeten we elkaar, kletsen we bij en eten we samen. De volgende dag gaan we meteen naar het strand.’ Narimen is heel close met haar twee nichten van zeventien. ‘Het is helemaal niet lastig dat ze ouder zijn, zij vinden dat niet erg en ik ook niet.’

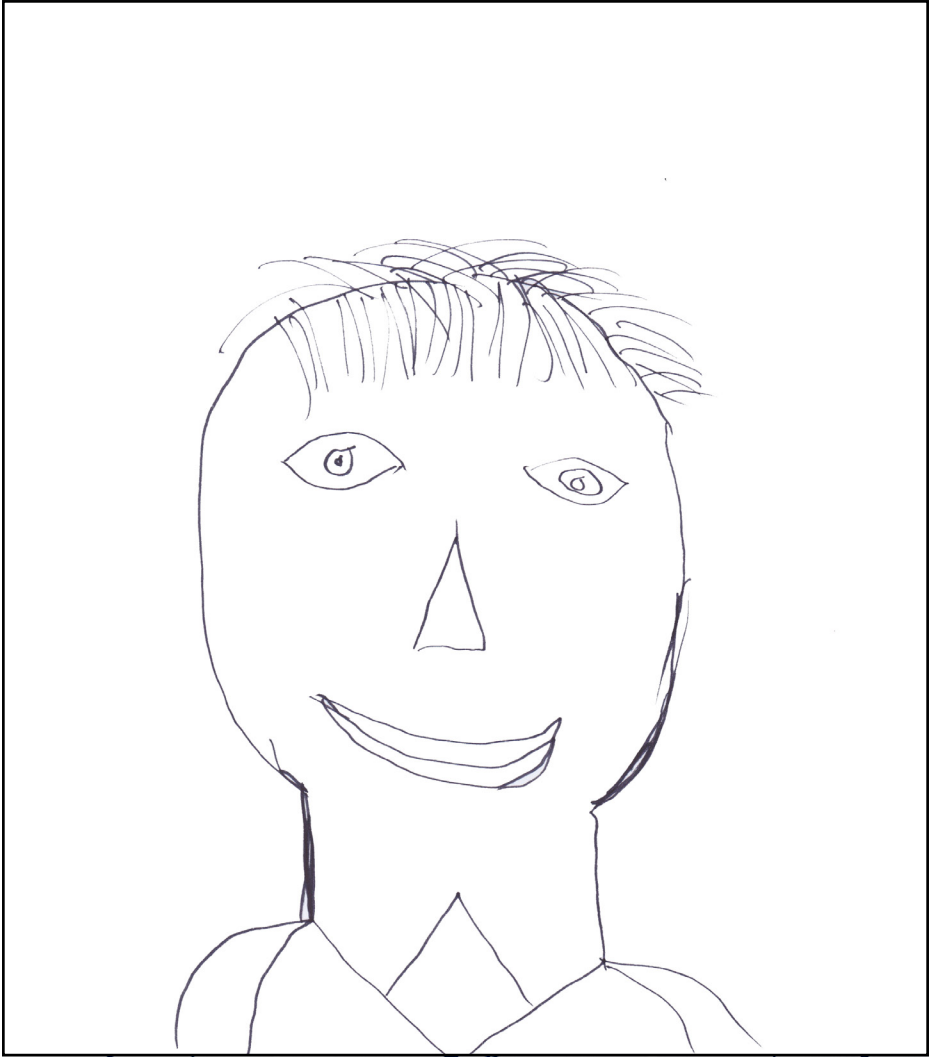
Ze vindt het fijn om in Marokko te zijn. ‘Het geeft mij echt een thuis gevoel omdat daar zoveel familie woont.’ Ze denkt niet dat ze er zou willen wonen. ‘Ik heb ook heel veel vrienden in Nederland die ik dan zou gaan missen. Misschien later.’

‘Als ik dubbel zo hard praat vinden mijn ouders dat al schreeuwen maar ik vind dat niet.’

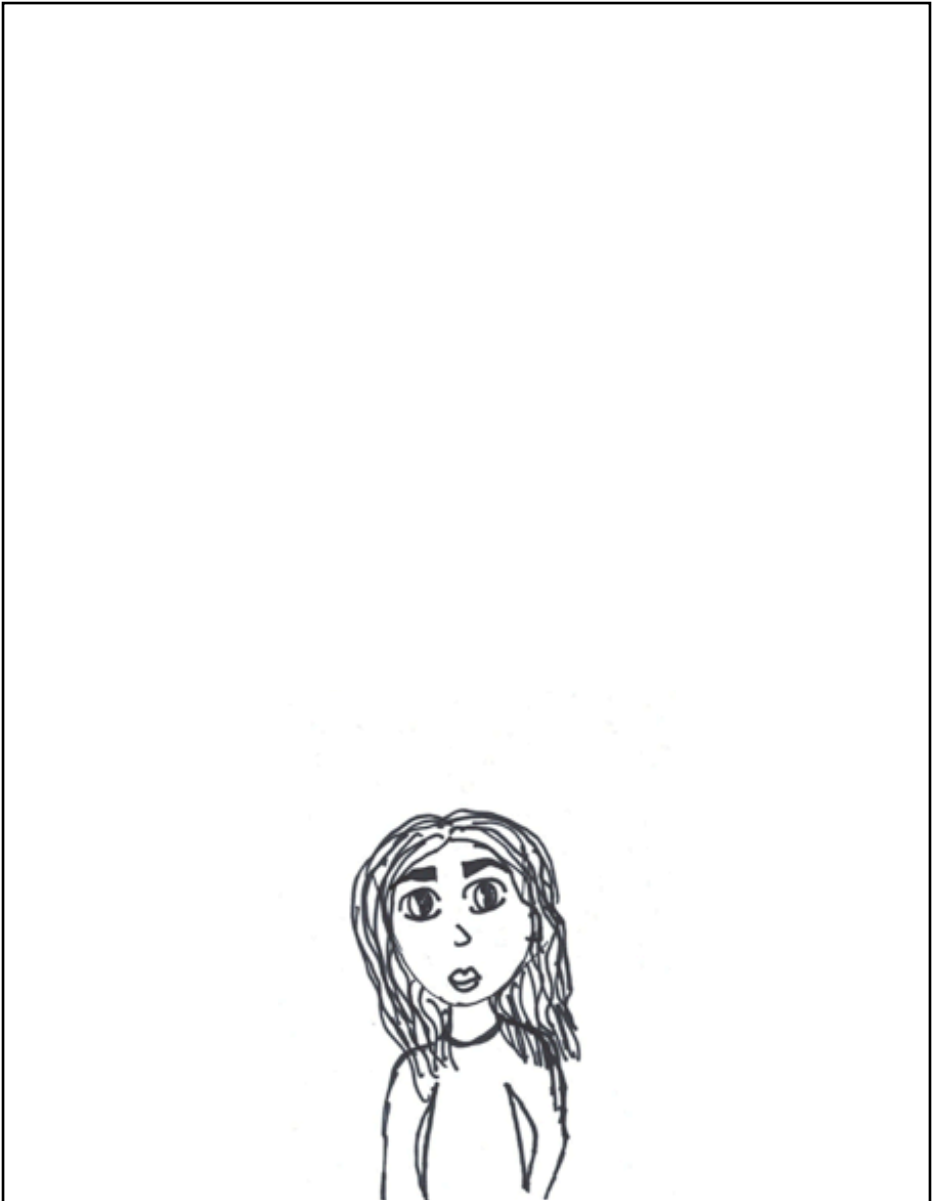
Stefan woont in huis met zijn vader, zijn moeder en zijn broertje. Ze hebben heel veel regels maar ze zijn niet allemaal even goed, vindt hij. ‘Of eigenlijk zijn de regels wel goed maar ze worden niet goed opgevolgd.’ Stefan grijnst. ‘Niet schreeuwen wordt bijvoorbeeld heel vaak overschreden. Als ik dubbel zo hard praat vinden mijn ouders dat al schreeuwen maar ik vind dat niet.’

Stefan heeft veel opties voor wat hij later wil worden. ‘Ik hoop op of een zetel bij de universiteit, of astronaut, of uitvinder, of wetenschapper.’ Wat een zetel bij de universiteit inhoudt weet hij niet precies. ‘Volgens mij moet je eerst professor doctor anders worden en dan kun je daar lesgeven. Een zetel bij de universiteit is een soort leidinggevende functie.’

‘Wat ik teken lijkt op iedereen.’ Hij kijkt kort naar zijn tekening maar vertelt daarna meteen weer verder over alle uitvindingen die hij zou willen doen als uitvinder. ‘Ik zou iets willen uitvinden om jezelf jonger te maken, zodat je oneindig kan leven. Je moet dan ook iets hebben om de zon eeuwig te laten leven, anders ontploft die en ben je alsnog dood. Dat is jammer.’ Stefan lacht en voegt daar aan toe: ‘maar dan kun je in ieder geval wel twee miljard jaar leven.’

Stefan, 11 jaar

Noa, 12 jaar

‘Buurtbewoners moeten meer dingen doen samen.’

Noa schuift opgewekt aan de tekentafel. Met haar olijfkleurige huid en warme uitstraling zou ze zo het jongere zusje van Pocahontas kunnen zijn. Noa heeft alleen geen zus, maar wel een broer(tje). Zoals hij er voor waakt dat de planten genoeg water krijgen, zo heeft Noa ook bepaalde taken in huis. ‘Ik vind het heel normaal om te helpen met opruimen. Als je het samen doet, is het zo gebeurt’, verklaart ze en ze haalt haar schouders er luchtig bij op. ‘Ik vind het wel jammer dat ik mijn telefoon nooit mee naar boven mag’, zegt ze teleurgesteld, ‘maar dat snap ik ook wel weer.’

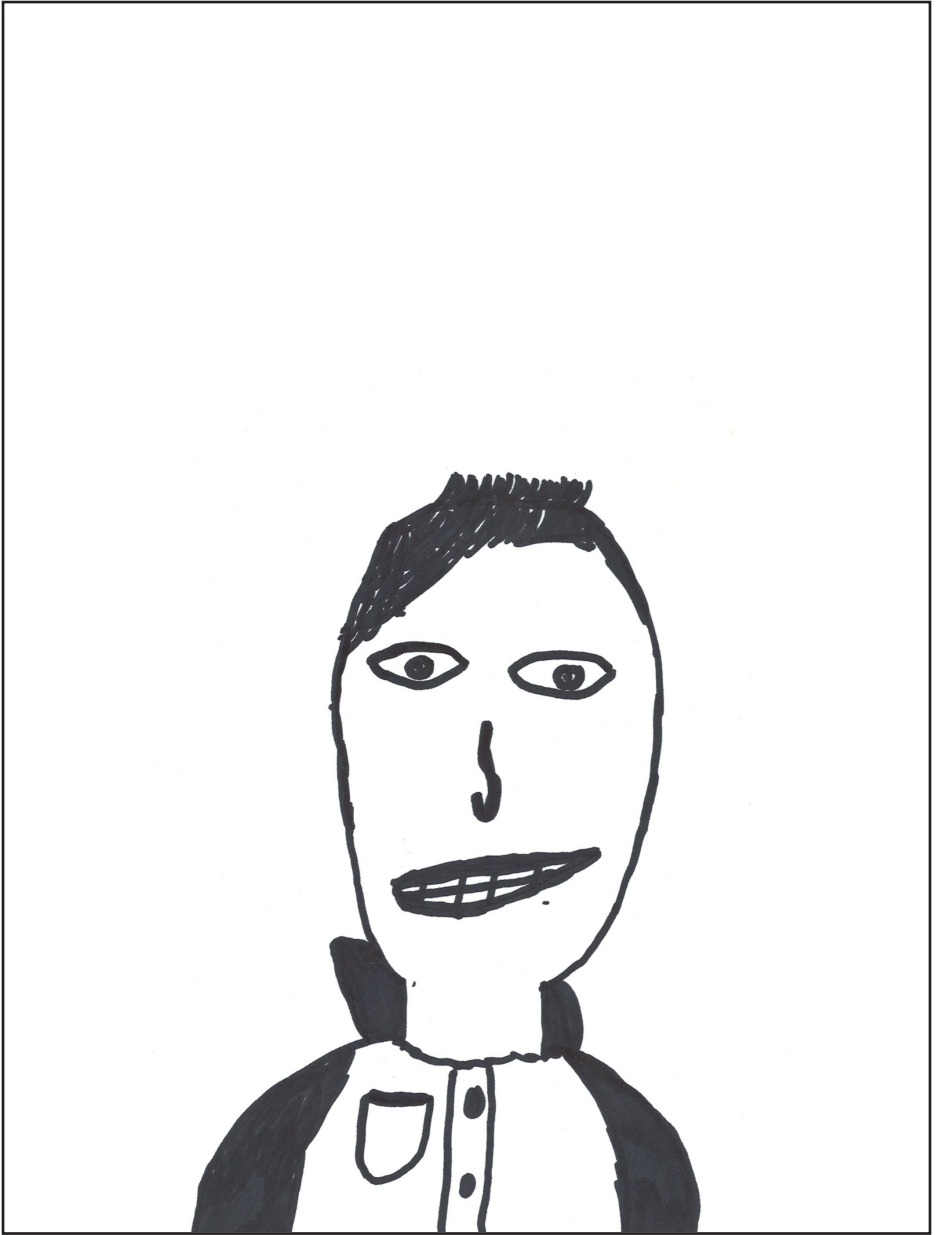
Noa tekent zichzelf met grote ogen, en dat heeft ze ook. Grote ogen met lange wimpers waarmee ze tevreden knippert. Ze neemt de tijd om na te denken en spreekt aandachtig. ‘Het zou goed zijn als iedereen in de buurt wat meer dingen samen deed. Oude mensen zijn namelijk vaak alleen. Als er in de buurt wat meer activiteiten worden georganiseerd, dan hoeft niemand eenzaam te zijn.’ Ze kijkt op van haar papier en drukt de achterkant van de stiften in haar wang. Dan verschijnt er een twinkeling in haar ogen. ‘Bijvoorbeeld met de hele buurt barbecueën, dat zou leuk zijn!’

‘Eigenlijk heb ik heel veel geluk.’

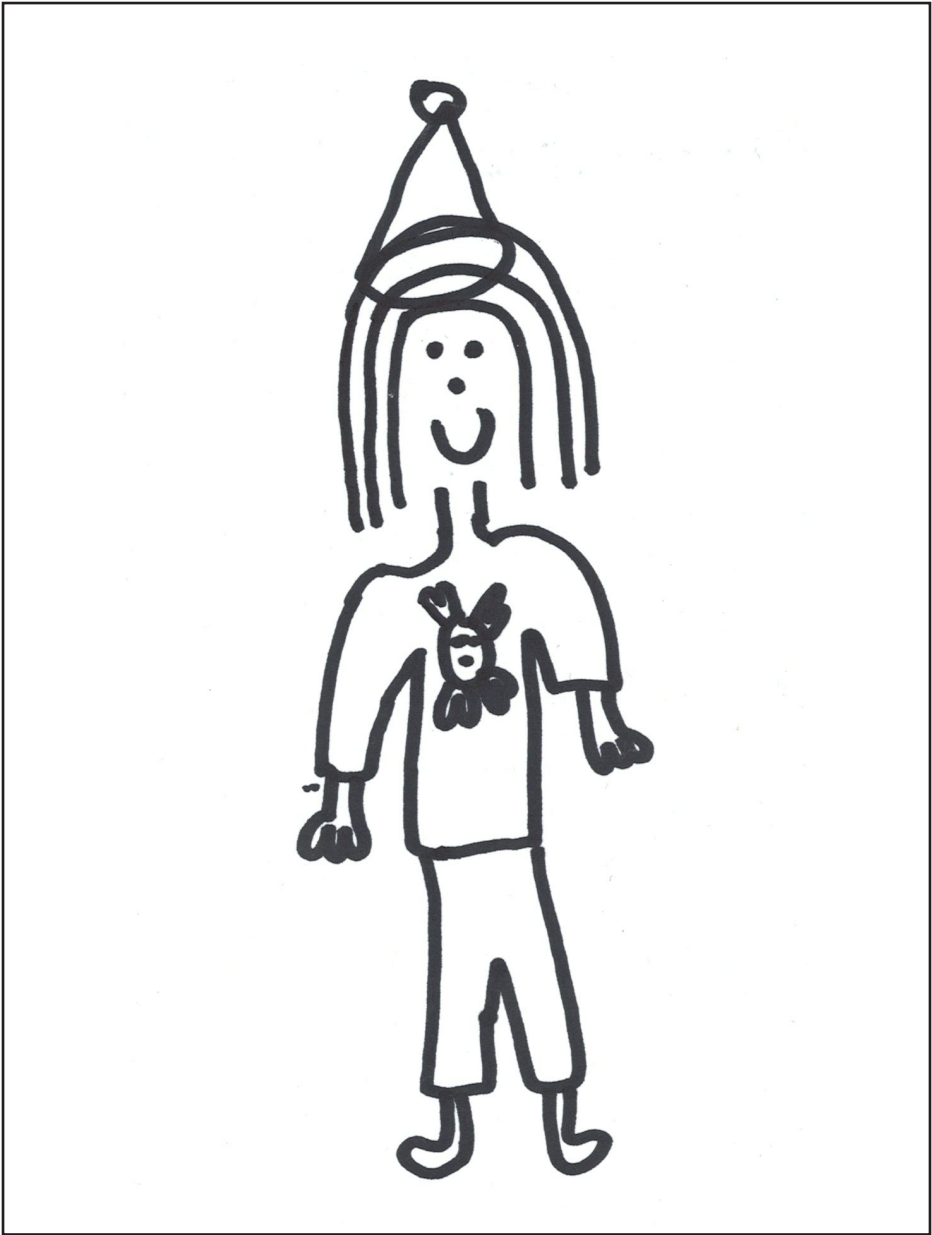
Nino mag thuis niet voetballen en dat vindt hij best vervelend. ‘Het is de stomste regel die we thuis hebben, maar ik begrijp hem het meest.’ Nino woont in Amsterdam-Noord met zijn broertje, zijn vader en zijn stiefmoeder. Volgend jaar gaat hij naar het Vierde Gymnasium in Amsterdam-West. ‘Dat is best ver fietsen, maar gelukkig vlakbij mijn voetbalclub.’

Nino vindt het belangrijk dat niemand zich hoeft te schamen voor zijn droom. ‘Ik wens en ik droom dat ik profvoetballer word’, zegt hij. ‘Ik weet best dat het maar één op de honderdduizend kinderen lukt om profvoetballer te worden, maar ik vecht er iedere dag voor om één van die honderdduizend te zijn. Ik zou beginnen bij Ajax, want dat is mijn lievelingsclub en daarna zou ik via Chelsea en Bayern München naar FC Barcelona gaan, want dat is de mooiste club ter wereld. Als ik oud ben, voetbal ik nog een jaartje bij Ajax en dan ga ik met pensioen.’

‘Ik heb een stuk of tien plekken waar ik naartoe zou willen gaan’, zegt Nino als hem gevraagd wordt wat zijn droomreis is. ‘Het liefst wil ik naar Barcelona en dan naar Camp Nou, het meest beroemde stadion ter wereld.’ Nino glimlacht en zegt dan: ‘Eigenlijk heb ik heel veel geluk, want ik ga deze zomer naar Barcelona en Camp Nou. En trouwens: als ik geen profvoetballer word, dan lijkt bioloog me ook best leuk.’

Nino, 12 jaar

Annaliza, 12 jaar

‘Ik heb in Frankrijk gewoond en daar gebeurde niet zoveel.’

Annaliza is een heel enthousiast meisje. Ze heeft een spijkerjasje aan en op haar hoofd draagt ze een muts in de kleuren van de Amerikaanse vlag. Ze wil graag geïnterviewd worden en het wordt al snel duidelijk waarom: Annaliza heeft een boel te vertellen. ‘Ik heb elf jaar in Frankrijk gewoond, ik kan goed skiën en snowboarden, ik had een hond en die heette Wilson maar die is overleden, ik ben een beetje fan van Jada Borsato, ik houd van saxofoonspelen, drummen, zingen en dansen.’

En dan hebben we het nog niet eens over Amerika gehad...

Annaliza kent Amerika omdat ze een keer in New York is geweest en omdat ze wel eens naar Amerikaanse youtube-vloggers kijkt. ‘Ik weet niet zo goed waarom ik zoveel van Amerika houd, maar ik denk dat het iets met de drukheid te maken heeft. Ik heb in Frankrijk gewoond en daar gebeurde niet zoveel, nu woon ik in Gouda en dat is al iets beter. Maar in steden als Amsterdam, Rotterdam en Den Haag is het echt druk en in Amerika al helemaal. In Orlando bijvoorbeeld zijn heel veel pretparken.’

Annaliza wil later bij de NASA werken, beroemd worden of als architect een omgekeerd huis ontwerpen. ‘Een huis dat op zijn kop staat, maar van binnen normaal is zodat je er gewoon in kunt wonen.’ Annaliza is even stil zodat ze haar tekening kan afmaken. Dan zegt ze: ‘In New York moet je heel goed opletten dat je de weg niet kwijtraakt. Dat vind ik juist spannend.’

‘Ik zou veel liever een lieve president zijn.’

‘Ik ga bijna naar de middelbare school’, vertelt Jurre. ‘Op dit moment ga ik nog naar de basisschool. Het is een speciale basisschool, omdat ik autistisch ben. Mijn autisme zorgt ervoor dat ik soms heel boos word, maar dat probeer ik onder controle te krijgen. Door mijn autisme heb ik ook veel oog voor detail. Ik zal mijn moeder als voorbeeld nemen: als we samen op de bus wachten, dan zie ik de bus veel eerder aankomen door mijn autisme. Jij denkt misschien dat dat handig is, maar dat oog voor detail zorgt er ook voor dat er soms heel veel dingen op mij afkomen en daar kan ik niet altijd tegen.’

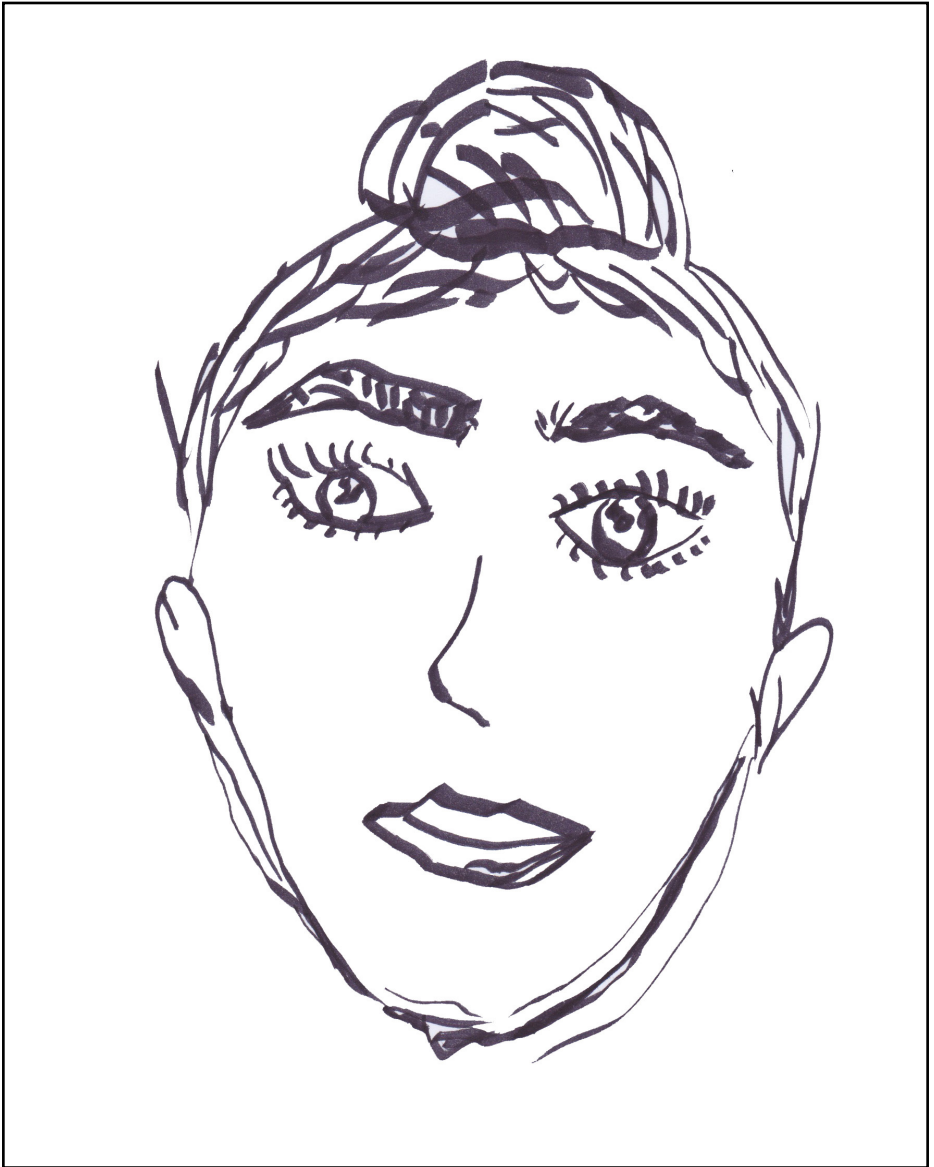
Jurre schuift wat zenuwachtig heen en weer op zijn stoel. Zijn ogen zitten half verscholen achter zijn zwarte haar. ‘Mijn lievelingsvak op school is geschiedenis. Ik vind de Tweede Wereldoorlog de meest interessante periode. Niet perse de oorlog, maar vooral de dictators die in die tijd in verschillende landen aan de macht waren. Hoe erg het was wat ze deden, wat voor schade ze hebben aangericht. Dat is heel interessant. Als ik nu zo’n dictator zou tegenkomen, wat natuurlijk niet gebeurt, maar goed, dan zou ik zeggen: stop met die onzin! Maar ja, er is een burgeroorlog voor nodig om een dictator van zijn plek te krijgen...’ Jurre vertelt waarom hij soms zo boos wordt. Dat heeft te maken met andere kinderen die vervelende dingen tegen hem zeggen, omdat ze hem niet begrijpen. Jurre vindt het heel vervelend hoe andere kinderen soms tegen hem doen. ‘Dan zou ik wel eens een dictator willen zijn’, vertelt hij. ‘Zodat ik ervoor kan zorgen dat kinderen die vervelende dingen tegen mij zeggen, dat niet meer doen. Want niemand zegt vervelende dingen tegen een dictator, omdat je dan wordt opgepakt.’

‘Tegen alle andere mensen zou ik heel aardig zijn’, zegt Jurre snel. ‘Ik vind het gewoon heel stom dat sommige mensen zo gemeen doen. Ik zou veel liever een lieve president zijn, zoals Obama. Ik zou eten willen regelen voor arme mensen.’

Jurre haalt zijn schouders op. ‘Het is natuurlijk nog beter als ik me niks aantrek van wat andere kinderen zeggen, maar dat vind ik een beetje moeilijk. Ik doe wel mijn best om daar beter in te worden.’

Jurre, 12 jaar

Isabelle, 13 jaar

‘Het lijkt me fijn om een eigen kamer te hebben.’

Isabelle woont in huis met haar ouders en drie zussen. ‘Twee zussen zijn ouder’, vertelt ze, ‘en eentje is een half uur jonger, dat is mijn tweelingzus.’ De fijnste plek van het huis is de tuin, daar zijn ook de konijnen: Cesar en Ceres. ‘Ceres is vernoemd naar de Godin van de landbouw en Cesar naar de keizer. Cesar is van mij en Ceres is van mijn tweelingzus.’

Als Isabelle iets mocht veranderen aan het huis zou ze van de studeerkamer een slaapkamer maken. ‘Het lijkt me fijn om een eigen kamer te hebben. Nu deel ik een slaapkamer met mijn tweelingzus. Dat is vervelend omdat zij veel vroeger naar bed gaat dan ik en omdat ik de kamer nu netjes moet houden.’

Het lijkt alsof Isabelle goed weet wat ze wil. Ze praat duidelijk en zonder zich te verspreken. Later wil ze of basketballer worden of volleyballer. ‘Ik hoop volgend jaar in een selectieteam te komen. Vorig jaar zat ik al in het selectieteam maar toen had ik een stomme trainer. Hij schreeuwde heel veel en er moest ook een keer een teamgenootje huilen.’

De oudste zus van Isabelle vertrekt binnenkort naar Amerika. Ze gaat daar vier maanden studeren. ‘Ik heb veel met mijn oudste zus. We doen vaak dingen samen. Laatst gingen we nog naar een festival: Amsterdam kookt. Ik ga haar erg missen.’

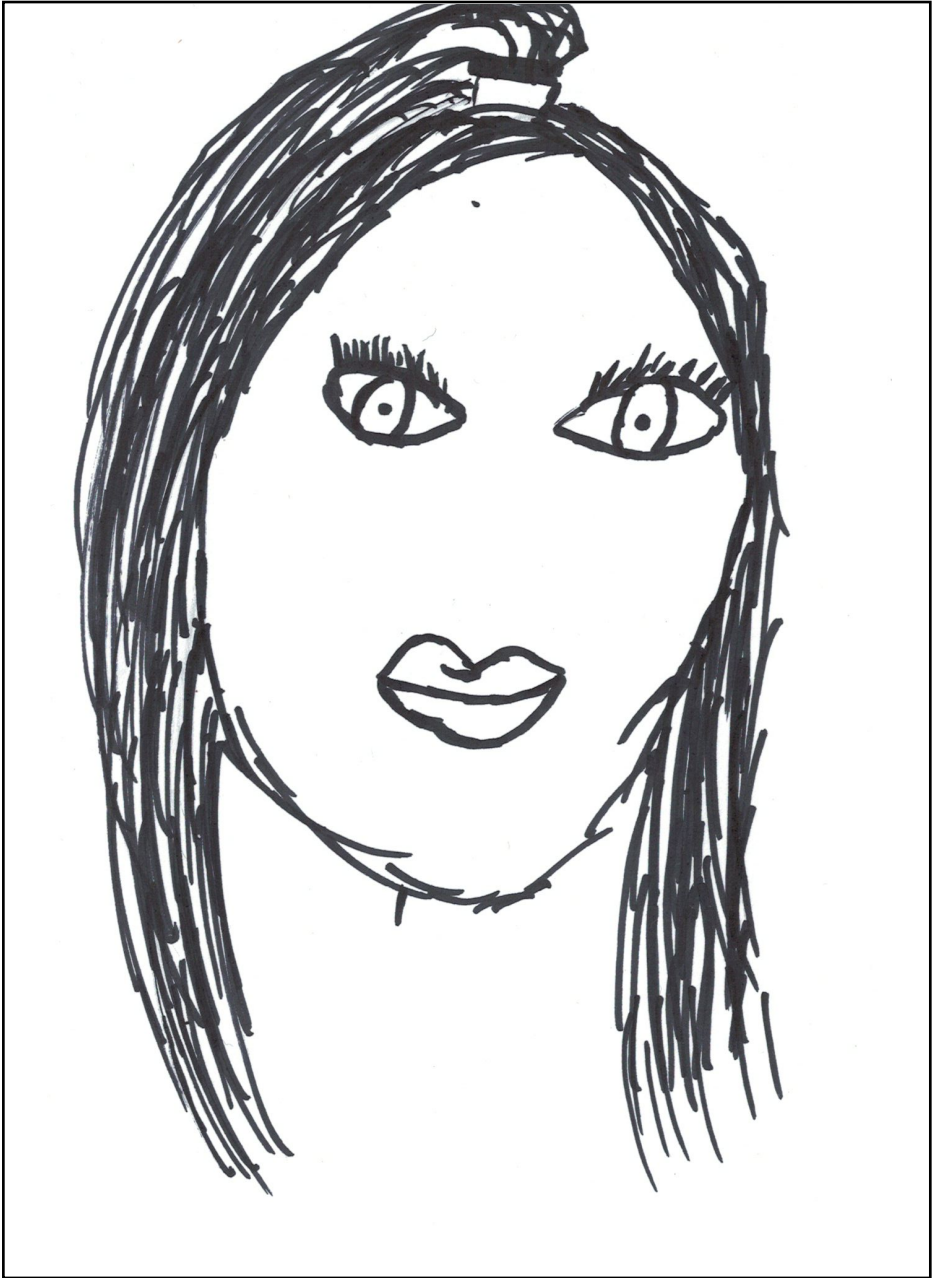
‘Mensen hebben veel te snel een beeld van dingen die ze niet kennen.’

‘Mijn lievelingsvak is drama. Tijdens de dramalessen moeten we meestal acteren, maar laatst moest ik zelf een toneelstuk schrijven. Het ging over een Oreofabriek. Het zoontje van de baas was mee naar zijn vaders werk en hij ontvoerde een heel bijzonder koekje, terwijl zijn vader had gezegd dat dat niet mocht. In het toneelstuk ging de vader op zoek naar zijn zoontje en ze kwamen op allemaal plekken in de fabriek.’ Sona lacht.

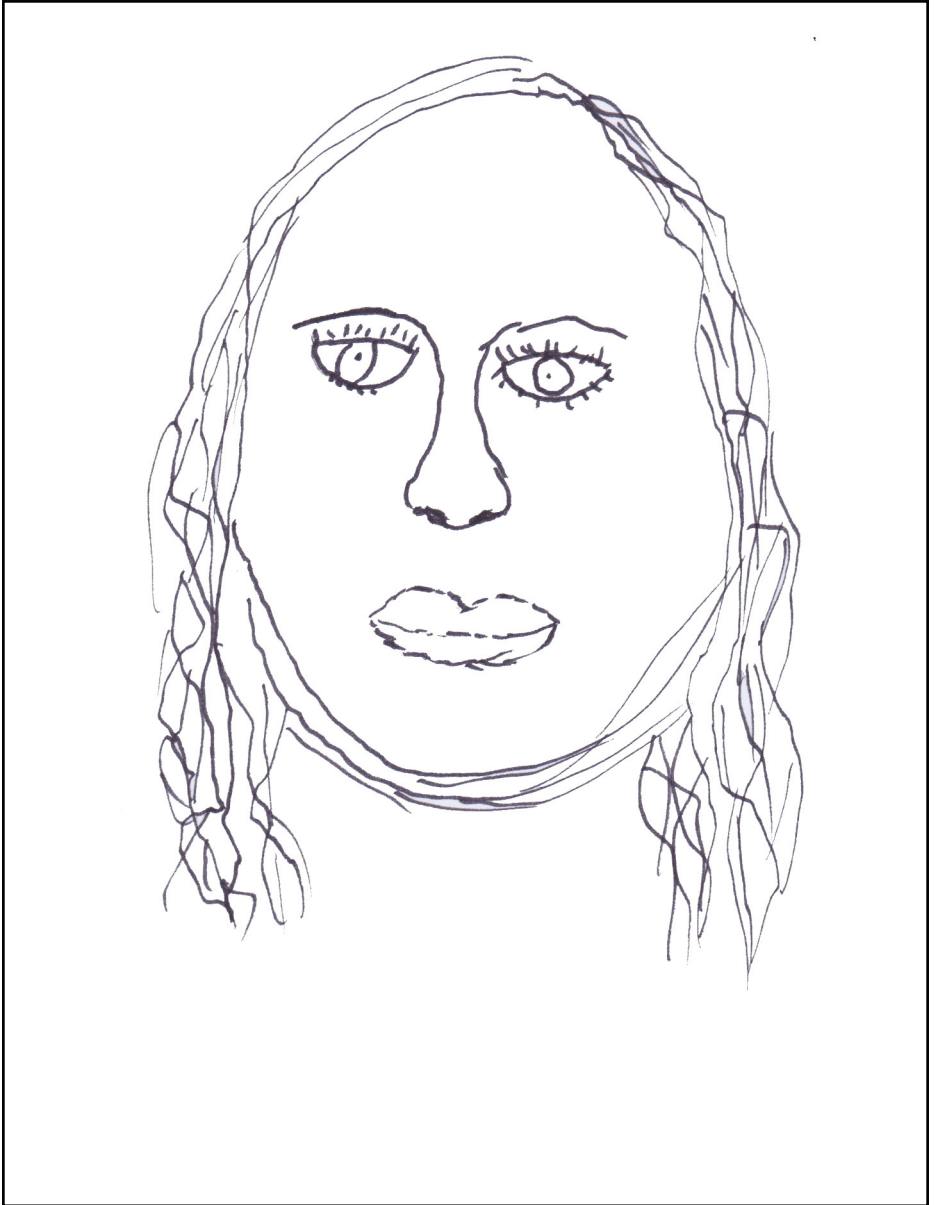
Ze vertelt dat haar ouders uit Suriname komen, maar dat zij gewoon in Nederland geboren is. Toch kun je wel zien dat haar roots ergens anders liggen, want ze heeft mooie donkere krullen. ‘Ik kom uit een Hindoestaanse familie’, vertelt ze. ‘Ik merk wel dat het bij ons thuis anders gaat dan bij Nederlandse kinderen uit mijn klas. We luisteren naar Hindoestaanse muziek en als ik ergens naartoe ga, moet ik mijn moeder op de hoogte houden en laten weten waar ik ben. Maar eigenlijk vind ik dat heel logisch. Ik mag ook niet te blote kleren aan, maar ik hoef geen hoofddoekje of zo en als ik naar het zwembad ga, mag ik best een bikini dragen.’ Sona vindt het leuk dat ze op een multiculti-school zit. ‘Ik denk dat het goed is om verschillende culturen, verschillende verhalen en verschillende mensen te leren kennen. Dan ga je ook minder snel oordelen.’ De beste vriendin van Sona is Marokkaans. ‘Zij voelt zich soms niet veilig omdat iedereen een beeld heeft van Marokkanen, waardoor zij zich heel erg gekwetst voelt. Sowieso vind ik dat veel mensen te snel een beeld hebben van dingen die ze niet kennen, van vluchtelingen bijvoorbeeld.’

Sona gaat voor haar zestiende verjaardag naar India om de sloppenwijken te bekijken. ‘Mensen leven daar heel anders en ik vind het interessant om dat te zien.’

Sona vertelt dat ze over veel dingen een mening heeft. Het toneelstuk dat ze moest schrijven voor drama had een duidelijke boodschap: ‘Het zoontje was niet eerlijk tegen zijn vader, omdat hij dat koekje had gestolen terwijl het niet mocht. Ik vind eerlijkheid heel belangrijk.’

Sona, 14 jaar

Rachel, 14 jaar

‘Ik moet mijn huiswerk maken, ook als ik geen huiswerk heb.’

‘Ik heb twee huizen want mijn ouders zijn gescheiden.’ Rachel heeft de dunste pen gepakt om mee te tekenen. Ze begint met haar neus. Zowel bij haar moeder als bij haar vader in huis heeft ze regels. ‘Ik moet mijn huiswerk maken, ook als ik geen huiswerk heb’, ze rolt met haar ogen. ‘Ik doe dan gewoon iets wat met school te maken heeft, zodat zij het gevoel hebben dat ik huiswerk maak.’

Wat ze later wil worden weet ze nog niet precies, waarschijnlijk iets met cultuur en theater. ‘Ik ga mijn ouders achterna. Zij hebben heel lang geleden samen op de theaterschool gezeten.’

Rachel heeft een zilveren kettinkje met een Franciscuskruisje om haar nek. ‘Ik heb die van mijn opa en oma gekregen. Zo heb ik het gevoel dat ze altijd bij mij zijn.’ Haar opa en oma wonen net als Rachel in Amsterdam. ‘Ik ga er elke dinsdag heen. Met mijn oma ga ik naar paardrijden en met mijn opa praat ik over alles. Het is eigenlijk mijn derde thuis.’

Aan haar jas hangt een gelukspoppetje. ‘Die heb ik van mijn vader gekregen. Hij was van de zomer naar Barcelona waardoor hij niet op mijn verjaardag kon komen. Ik ben altijd heel erg gehecht aan dingen die mensen me geven.’ Ze glimlacht. ‘Ik slaap nog steeds met de teddybeer die ik bij mijn geboorte gekregen heb. Vroeger nam ik hem elke keer mee als ik naar mijn vader of mijn moeder ging. Nu niet meer. Dan moet ik naar school met mijn teddybeer. Dat gaat me te ver.’

‘Alles is al zo lang hetzelfde, het begint saai te worden.’

Daisy heeft net eindexamen gedaan. ‘Ik weet niet zeker of ik geslaagd ben, maar ik hoop het wel. Ik ben wel klaar met mijn middelbare school. Alles is al zo lang hetzelfde, het begint saai te worden.’

Daisy is na haar eindexamens met vriendinnen naar Mallorca geweest, maar ze is nu alweer druk aan het nadenken over volgend jaar. ‘Ik mag van mijn ouders geen tussenjaar nemen’, vertelt ze. ‘Het liefst zou ik een jaar reizen door Zuidoost-Azië, maar omdat dat niet mag heb ik me ingeschreven voor de studie rechten aan de UVA. Ik heb veel tv-series gezien over advocaten en daarom lijkt het me wel spannend om advocate te worden en om rechters te moeten overtuigen, maar ik weet niet of ik het echt leuk ga vinden. Het schijnt een zware studie te zijn en je moet heel gemotiveerd zijn om het vol te houden. Een grote groep houdt het niet vol en ik ben bang dat ik bij die groep hoor, omdat ik niet zeker weet of ik rechten echt leuk vind...’

Daisy vertelt dat ze zingen heel leuk vindt, maar het conservatorium lijkt haar wat te hoog gegrepen. Haar lievelingsvak op school was Frans. ‘Maar als je dat gaat studeren, kun je heel weinig doen behalve docent worden en daar heb ik geen zin in.’

‘Over tien jaar ben ik advocate. Ik heb een leuke vriend en een mooi appartement in Amsterdam, Italië of Amerika, maar ik denk niet dat Amerika lukt. Als ik heel rijk word, betaal ik de hypotheek van mijn ouders, ik koop een nieuw huis voor mijn oma en ik ga heel veel reizen. Ik ben nog nooit buiten Europa geweest, dus mijn reizen gaan naar andere continenten. Zuidoost-Azië bijvoorbeeld!’

Daisy, 18 jaar

Jet, 21 jaar

‘Bij ons thuis is schoonmaken een gezellig evenement.’

‘Stel je voor dat je thuiskomt, en dat degene die heeft gekookt niet alleen voor zichzelf, maar voor iedereen heeft gekookt. Dat zou toch fantastisch zijn?’, fantaseert Jet hardop. ‘Niet ieder voor zich, maar gewoon lekker samen’. Ze heeft het opgewekte karakter van een kind en de serieuze houding van een volwassene. ‘Dat tekenen en praten tegelijkertijd gaat niet hoor, ik leg het even neer’, zegt ze verontschuldigend en ze schuift haar papier aan de kant.

‘Als ik een wens mocht doen,’ begint ze en ze klikt de dop van de stift er op en er af. De toon in haar stem verandert. Met een licht doch duidelijk aanwezig sarcasme, alsof ze weet dat de kans dat haar wens in vervulling gaat zeer onwaarschijnlijk is, zegt ze: ‘wereldvrede.’ Ze rolt met haar ogen om haar eigen antwoord en haalt haar tekening naar zich toe om weer verder te gaan. Maar na een paar streepjes stopt ze. ‘Dat iedereen elkaar in zijn waarde laat. Dat iedereen kan zijn wie hij of zij wil zijn’. Jet kijkt rond, alsof ze in de ruimte iets zoekt dat haar kan helpen verduidelijken. Ze strijkt een blonde krul achter haar oor. ‘Laat ik het zo zeggen: dat we ons bewust zijn van anderen, en van dat die misschien anders zijn dan wij. Dat bewustzijn wens ik iedereen toe, want dat is denk ik de eerste stap naar verandering.’

‘Als mensen hun schoenen aanhouden heb ik het gevoel dat ze zomaar weer weg kunnen gaan.’

‘Ik heb er een grote voorkeur voor dat mensen hun schoenen uit doen bij ons thuis, dat komt omdat ik ze zelf uitdoe als ik me ergens comfortabel voel. Als mensen hun schoenen aanhouden heb ik het gevoel dat ze zomaar weer weg kunnen gaan.’

Noor krast met haar stift snelle streepjes op het papier. ‘Ik woon samen met mijn vriend in Oud-West. Ik wist altijd al dat ik in uiteindelijk in Amsterdam terecht zou komen. Het is nieuw voor mij dat ik op een plek wil blijven.’ Ze kijkt met grote ogen de wereld in. ‘Ik heb altijd gehouden van weggaan. Soms gaat het ineens zo zinderen van binnen, zo van: ik moet weer eens weg, ik moet weer eens ergens naartoe. Een keer ben ik opeens een maand naar Curaçao geweest zonder het aan veel mensen te vertellen. Mijn moeder wist het wel, want anders schiet ze helemaal in de stress.’

Nu ze met haar vriend woont gaat ze niet meer zomaar weg. ‘Mijn vriend was de eerste die mee mocht met weggaan. We zijn twee maanden gaan backpacken in Azië. We kwamen op een verlaten strand waar niemand was, alleen maar wat vissers die hun boot aan het opknappen waren, dat voelde wel echt als weg zijn, dat vind ik het vetst.’

Noor, 22 jaar

Dennie, 24 jaar

‘In essentie is iedereen leuk.’

‘Ik kan niet zo goed tekenen’, grinnikt Dennie. Hij staart naar het papier. ‘Ja, er is een poppetje, die maak ik zo, kijk maar’. In een paar lijnen staat het poppetje op het papier. Hij kijkt ernaar. ‘Maar dat is dan ook meteen het enige poppetje dat ik kan tekenen, en ik ben het niet zelf.’ Dennie legt het papier weg.

Tekenen is niet echt zijn ding. In gesprek zijn, dat doet hij liever. ‘Ik denk dat het belangrijk is nieuwsgierig te zijn. Naar de ander, naar de wereld om je heen.’ Hij kijkt bedenkelijk. ‘Ik heb gemerkt dat ik zelf best wel snel kan oordelen, maar ik poog dat niet te doen. Natuurlijk komen die gedachtes in je hoofd, die houd je niet tegen, maar je kan wel kiezen hoe ermee om te gaan’, legt Dennie uit. Er klinkt passie door in zijn stem. ‘Mijn opa zegt altijd: niemand is als crimineel geboren. Hitler dacht in eerste instantie dat hij goed deed. Daar is hij natuurlijk vreselijk in doorgeslagen, maar ik geloof echt dat in den beginne iedereen oké is. Door met een open blik in het leven te staan, maak je het jezelf en anderen sneller mogelijk om ook daadwerkelijk oké te zijn.’

Dennie glimlacht en pakt een nieuw velletje. ‘Goed, ik teken wel gewoon wat ik belangrijk vind. Maar wel snel, want ik moet er zo vandoor.’

‘Ik vind dat we hier op aarde wel wat meer bij mogen dragen. Voor mij is een baantje achter de kassa of zwemjuf zijn niet genoeg.’

Merissa woont in huis met Jazz, haar zoontje van twee. ‘De fijnste plek in huis is het vloerkleed. Het is een hoogpolig tapijt.’ Als ze iets mocht veranderen in huis zou ze willen dat er meer ramen waren. ‘Meer ramen betekent meer licht en van een licht huis word ik vrolijk.’

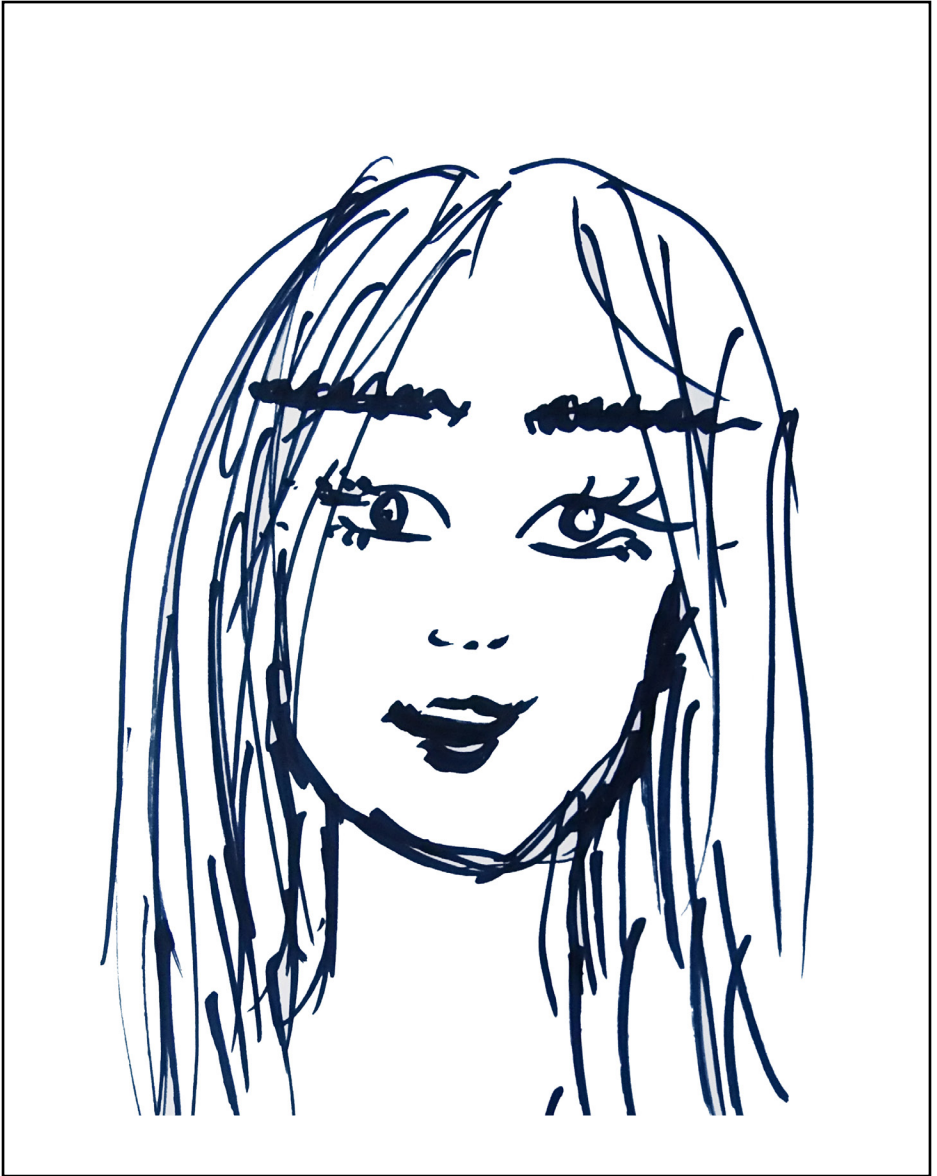
Minder vrolijk wordt ze van mensen die hun zooi niet opruimen. ‘Mensen nemen hun verantwoordelijkheid niet. Als er een papiertje op de straat valt, laten mensen dat gewoon liggen. Ze denken dat er wel anderen zijn die dat voor hun opruimen.’

‘Ik vind dat we hier op aarde wel wat meer bij mogen dragen.’ Ze is nu zwemjuf maar studeert ervoor om de verpleegzorg in te gaan. ‘Voor mij is een baantje achter de kassa of zwemjuf zijn niet genoeg.’ Als ze tien miljoen euro zou winnen, kocht Merissa een heel groot huis. ‘Kinderen die niet geplaatst kunnen worden via de pleegzorg mogen dan daar komen wonen.’

Op haar hoofd draagt ze een zonnebril in haar donkere, krullende haar. Ze legt haar pen naast het papier en kijkt naar de tekening. ‘Nou ja, het is een beetje een krabbel, denk ik.’

Merissa, 25 jaar

Nynke, 42 jaar

‘Nu eten we vaak praktisch eten, simpele gerechten. Ik zou meer grote mensen eten willen eten, zoals lekkere roerbakschotels.’

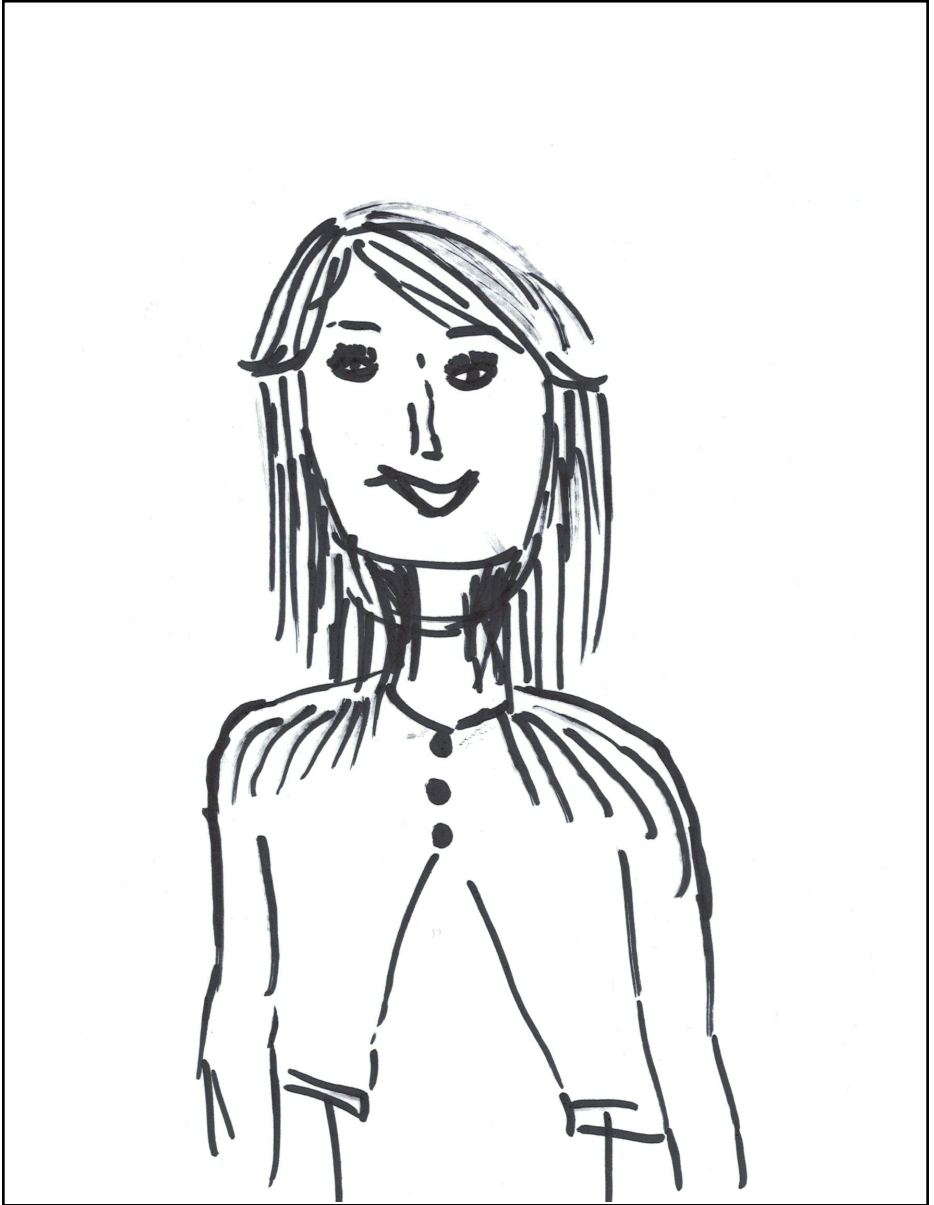
Het dochtertje van Nynke staat boos naast de tafel, ze wil geen portret van zichzelf en ook niet van haar moeder. Nynke heeft daar geen boodschap aan en neemt plaats aan het wankele tafeltje. Ze begint te tekenen en haar dochtertje rent naar een andere zaal om daar te spelen. ‘Ik woon in huis met dat druistige dochtertje, een oudere dochter en mijn vriend.’ Als Nynke iets kon veranderen in huis zou dat het eten zijn. ‘Nu eten we vaak praktisch eten, simpele gerechten. Ik zou meer grote mensen eten willen eten, zoals lekkere roerbakschotels.’

Ook zou ze het afvalpunt in de straat verplaatsen. ‘Daar kijken we nu op uit en dat vind ik jammer.’ En ze zou meer tijd willen hebben. ‘Zodat ik de dingen kan doen die ik zelf belangrijk vind. Zoals sporten op een tijdstip dat ik prettig vind om te sporten, in plaats van dat ik rekening moet houden met andermans agenda.’ Nynke heeft een grijs leren jackje aan en een nonchalante staart in haar haar. Ze kijkt af en toe schuin naar boven om na te denken voordat ze een antwoord geeft.

‘Als ik tien miljoen euro zou winnen, zou ik dat in een project steken. Een project waarmee ik mensen een springplank kan bieden om hun dromen waar te maken. Het moeten wel dromen zijn die van betekenis kunnen zijn voor een ander. Ik denk dan aan een klein theaterhuis in de buurt, groentetuintjes, of een schrijverscollectief door buurtbewoners. Heel kleinschalig, van de stad voor de stad.’

‘Elke dag dezelfde koppen en hetzelfde kantoor: dat gaat vervelen.’

‘Tien miljoen euro...’ Het gezicht van Ilja betreft een beetje als ze het bedrag hoort. ‘Dat is belachelijk veel geld. Ik zou niet weten wat ik daarmee zou moeten.’ Ze denkt even na en zegt dan: ‘Ik zou de helft aan een goed doel geven. UNICEF of een mensenrechtenorganisatie. Want ik geef liever aan mensen en kinderen dan aan de natuur. Hoeveel houd ik over?’, vraagt ze. ‘Vijf miljoen euro...’ Ilja begint er lol in te krijgen. ‘Ik zou twee miljoen verdelen onder vrienden en familie en ik zou drie miljoen zelf houden. Drie miljoen, dat is nog steeds belachelijk veel geld, maar ik zou in ieder geval mijn schulden afbetalen. En ik zou een groot deel gebruiken om mijn kinderen de wereld te laten zien. Ze willen zelf graag naar Afrika en ik wil met hun naar Laos en Vietnam, dus we zijn zomaar een jaar onderweg. Een probleem is natuurlijk dat de kinderen naar school moeten, maar ik stik in het geld dus ik neem een privéleraar mee.’ Ilja heeft net haar baan opgezegd. Ze werkte al tien jaar bij de Toneelschuur in Haarlem. ‘Een geweldige plek, maar ik werkte er zo lang dat het klaar was. Elke dag dezelfde koppen en hetzelfde kantoor: dat gaat op den duur vervelen’. Het komende halfjaar heeft Ilja iets tijdelijks en daarna weet ze het nog niet. ‘Aan de ene kant vind ik heerlijk dat het open ligt en dat ik nog die enorme keuze heb aan dingen die ik kan gaan doen, maar aan de andere kant word ik er ook zenuwachtig van: ik kan niet te lang stilzitten en uiteindelijk moet er ook gewoon geld worden verdiend.’ ‘Ik vind geld niet interessant’, zegt ze. ‘Ik zou nooit bij een bedrijf willen werken waar geld verdienen het belangrijkste is. Daarom heb ik ook tien jaar bij een theater gewerkt. Dat is werk wat je alleen kunt doen omdat je er hart voor hebt. Je werkt voor weinig, maar omdat theater je hobby is, is het de leukste baan die er is.’ Ilja begint hardop te denken. ‘Misschien zou ik wel bij een goed doel willen werken als communicatiemedewerker. Of...’, begint ze en haar ogen beginnen te twinkelen. ‘Soms fantaseer ik samen met mijn man, die ook in het theater werkt, dat we een eigen theatergezelschap beginnen met acteurs die wij goed vinden en regisseurs met wie wij willen werken.’ Het blijft even stil en dan zegt ze: ‘Tsjja, als ik dat zou willen, dan zou die tien miljoen ineens heel welkom zijn...’

Iija, 43 jaar

Marloeke, 44 jaar

‘Als ik heel veel geld zou winnen zou ik een groot huis kopen maar ook niet zo groot dat je elkaar verliest.’

‘Ik was vroeger het liefste in mijn eigen kamer. Ik vond het prettig om in mijn eigen wereldje te zijn.’ Marloeke wacht even voordat ze begint met tekenen. ‘Of ik iets mee genomen heb van mijn ouderlijk huis? Nou niet zoveel hoor. Ik ben ook vrij snel uit huis gegaan. Ik denk dat de dingen mij niet aanspraken. Wel probeer ik reinheid, rust en regelmaat aan te houden omdat wij een vrij hectisch leven hebben, met hectische kinderen, dus dat is wel belangrijk.’

Emiel, een van de zoons van Marloeke, zit aan de tafel naast haar te tekenen, hij tekent een huis met torentjes, het lijkt wel een kasteel. ‘Als ik heel veel geld zou winnen zou ik een groot huis kopen’, zegt Marloeke, ‘maar ook niet zo groot dat je elkaar verliest. We waren afgelopen week in Noorwegen in een waanzinnig groot huis van een vriend van een vriend van een vriend zeg maar, nou dan ben je elkaar echt aan het zoeken.’

Emiel kijkt naar de tekening van zijn moeder en trekt zijn wenkbrauwen op. ‘Je hebt geen krullen’, zegt hij. ‘Dat komt door de wind’, zegt Marloeke, ‘zal ik krullen maken?’ Ze kijkt naar haar tekening. ‘Ja’, zegt Emiel, ‘als de wind waait heb jij ook krullen, jouw haar beweegt voor geen cent.’

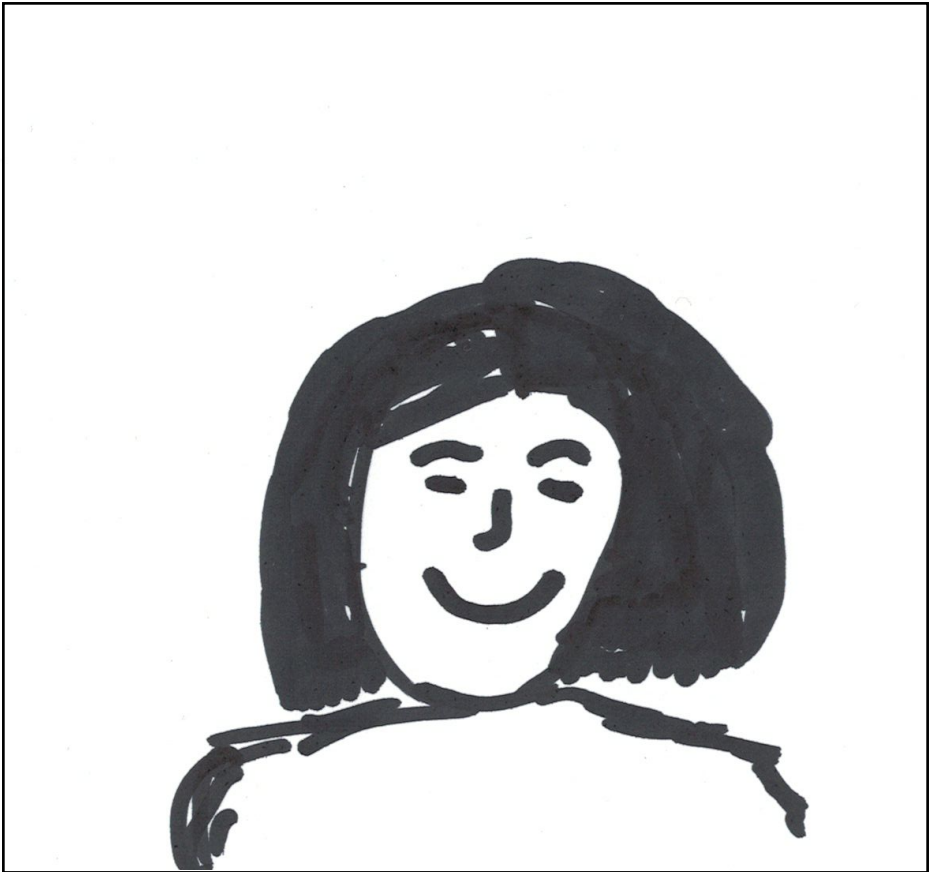
‘Vroeger schreef ik poëzie, maar daar heb ik nu geen tijd meer voor.’

‘Ik ben niet zo goed in tekenen’, zegt Pauline als ze aan haar tekening begint. ‘Ik ben meer van het schrijven. Vroeger schreef ik poëzie. Over emotionele zaken, niet over landschappen of zo. Ik volgde poëzieworkshops en ik zong in een koor.’ Ze kijkt door de glazen van haar rode bril. ‘Maar daar heb ik nu geen tijd meer voor.’

Pauline woont op het Java-eiland met haar vrouw en haar drie kinderen. Haar zoon van twaalf heeft autisme. ‘Daar gaat veel tijd en energie in zitten en ik heb nog twee andere kinderen. Dat is de reden dat ik nog maar weinig tijd heb om te schrijven en te zingen. Ik werk ook als vrijwilliger bij Humanitas, waar ik allerlei families help die op wat voor manier dan ook problemen hebben en hulp kunnen gebruiken.’

Wat Pauline zou doen als ze tien miljoen euro zou winnen? ‘Niet zoveel bijzonders, hoor. Ik zou mijn hypotheek afbetalen, mijn huis een beetje opknappen en met mijn kinderen op vakantie gaan. Niet naar Australië, want ik vind vliegen niet zo veilig op het moment, maar naar een fijn en comfortabel huis ergens in Nederland. Als ik verder zou moeten denken, dan kan ik me voorstellen dat ik naar Scandinavië zou gaan. Of naar Griekenland, misschien Ibiza.’

‘Als de kinderen wat ouder zijn’, zegt Pauline, ‘dan wil ik het schrijven en zingen weer oppakken, want ik heb dat altijd met veel plezier gedaan en soms mis ik het wel.’

Pauline, 51 jaar

Evita, 52 jaar

‘We hebben alles dichtgeregeld.’

‘Ons huis is klein en rommelig en er zijn heel veel boeken. We hebben uitzicht over het IJ en we wonen met zijn vijven.’ Evita valt even stil en zegt dan: ‘Maar eigenlijk wonen we met zijn zessen. Mijn vrouw en ik hadden een dochter die meervoudig gehandicapt was en zij is twaalf jaar geleden overleden. Toch is ze, op haar manier, nog steeds aanwezig. In onze harten en natuurlijk door middel van foto’s die we thuis hebben staan.’

Evita werkt als ambtenaar bij de gemeente. ‘Het klinkt misschien wat gek uit mijn ambtenaren- mond maar als ik de baas zou zijn in Nederland dan zou ik willen dat er minder bureaucratie was, want op die manier kan er meer creativiteit ontstaan. Ik ben zelf mantelzorger en ik hoor van andere mensen in vergelijkbare situaties dat ze stuklopen op alle regels die we in Nederland hebben. We hebben alles dichtgeregeld en ik ervaar steeds meer dat dat niet goed is.’

‘Thuis zouden we trouwens meer regels moeten hebben’, zegt Evita lachend. ‘Dat er wat vaker opgeruimd wordt en dat de kinderen minder tijd doorbrengen achter hun schermen.’ Toch blijkt dat in de praktijk niet zo makkelijk. Evita vertelt dat haar zoon autistisch is. ‘Daardoor mag hij niet alleen naar buiten, omdat hij nogal boos kan worden. Dat is wel een zorg ja, want daardoor brengt hij meer tijd op de computer door dan ik zou willen.’

Als Evita veel geld zou winnen, dan zou ze op vakantie gaan. ‘Ik heb weinig met het zuiden, dus we zouden naar het noorden gaan. Het lijkt me prachtig om, met zijn allen, het Noorderlicht te gaan bekijken. Dat is echt iets bijzonders, ik heb daar een documentaire over gezien.’

‘Er zijn waanzinnig veel kranten, waanzinnig veel boeken, waanzinnig veel papier en dat belandt allemaal op stoelen. Ik zou die stoelen graag een beetje vrijhouden.’

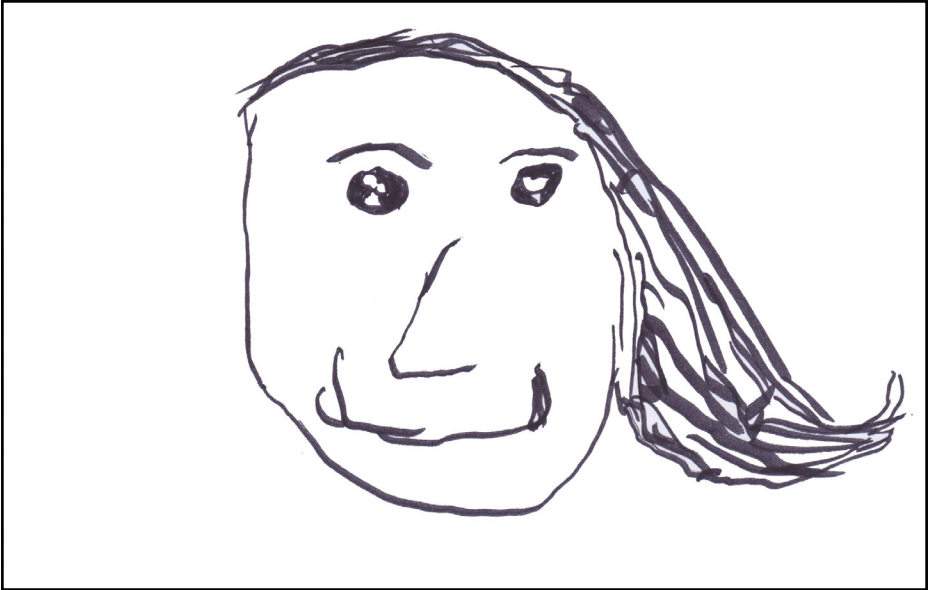
‘Toen ik vijftien was heb ik op zolder een oude kast gevonden. We hadden een heel groot huis in het Zwarte Woud in Duitsland met een hele grote zolder. De kast viel bijna uit elkaar en ik heb hem op een hele onnozele, onkundige manier opgeknapt. Ik heb bijvoorbeeld de verkeerde kleur stop gebruikt, het is een hele andere kleur dan het ding zelf.’ Daniela is snel klaar met haar tekening, ze legt de stift naast het tekenvel. ‘Ik had hem helemaal niet nodig, die kast, ik vond hem gewoon leuk. Hij heeft nog in de hal gestaan in Duitsland, in het trappenhuis, maar eigenlijk alleen uit aardigheid voor mij omdat ik hem had opgeknapt. Nu staat hij bij ons in Amsterdam.’

Daniela vertelt enthousiast, haar handen zetten haar woorden kracht bij. ‘Als ik de baas zou zijn in huis zou ik er heel veel spullen uitgooien, geloof ik. Dingen die ik minder mooi vind maar mijn partner wel mooi vindt bijvoorbeeld. Ik vind het oké dat het er staat maar ik zou het zelf toch anders doen. Het groeit langzaam dicht sowieso. Er zijn waanzinnig veel kranten, waanzinnig veel boeken, waanzinnig veel papier en dat belandt allemaal op stoelen. Ik zou die stoelen graag een beetje vrijhouden.’ Ze lacht.

‘Als ik het voor het zeggen had in Amsterdam dan zou ik nog veel meer geveltuintjes aan laten leggen. Geveltuintjes zijn van die kleine tuintjes aan de voorkant van het huis. Ik hou er heel erg van, van die kleine mini-tuintjes. O ja, en ik zou misschien een pleintje maken voor hondenbezitters zodat hun honden daar kunnen poepen.’

Daniela, 55 jaar

Julia, 4 jaar

Miguel, 4 jaar

‘Ik woon in huis met mijn vader, moeder en mijn twee broertjes.’

Julia woont in huis met haar vader, haar moeder en haar twee broertjes. ‘Dat ben ik’, zegt Miguel enthousiast. ‘Ik heb nog een broertje’, vertelt Julia, ‘die is kleiner’. Julia heeft een hele mooie pet op. ‘Die is eigenlijk van mij’, zegt Miguel. ‘Nee’, zegt Julia, ‘ik mocht hem hebben want dan mocht jij mijn skateboard hebben.’ Miguel knikt. ‘Ik kan al skateboarden.’

‘We hebben een paar regels in huis: je moet beneden eten en alle kruimeltjes moeten in de prullenbak. Als ik de baas zou zijn in huis’, zegt Julia, ‘dan zou ik boven willen eten, zodat ik tegelijk kan spelen.’ Miguel is het met haar eens. ‘Ik zou dan doen dat onze bedden beneden waren en onze keuken boven. Ik kon dan gewoon vanuit mijn bed uit het raam kijken of het sneeuw was of regen.’

‘Als ik tien miljoen euro zou winnen, kocht ik heel veel lego en hakken.’

‘Hakken op jouw leeftijd?’

Als ze horen dat ze zichzelf gaan tekenen vallen hun monden open. Ze kijken elkaar aan. ‘Okeee.’ Ze beginnen te lachen.

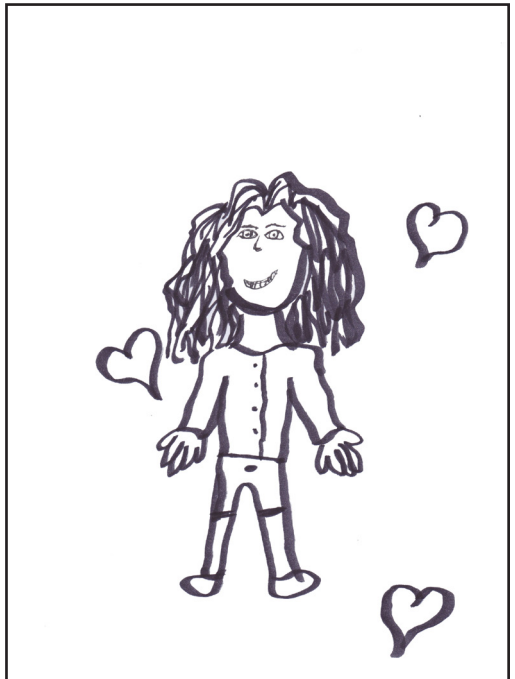
‘Ik ben negen en zij is ook negen’, zegt Faye. ‘We wonen naast elkaar.’ Anne knikt. ‘Mijn ouders zijn gescheiden’, vertelt Faye, ‘en ik ging bij mijn oma wonen. Naast mij mijn oma woont Anne en we zitten op dezelfde school. Zo werden we vriendinnen.’

Als Anne iets mocht veranderen in het huis waar ze woont, zou ze een andere kamer willen. ‘De kamer van mijn vader en moeder is het grootste, daar zou ik wel willen slapen. Mijn kamer is heel klein.’ Faye slaapt wel in de grote kamer. ‘Ik woon in hetzelfde soort huis. Ik slaap in de kamer waar in Anne’s huis haar ouders slapen. Die kamer is groot hè.’ Anne beaamt het: ‘ja, heel groot.’

Anne heeft een roze haarband in haar haar en Faye draagt een gekleurd blousje, samen zijn ze een vrolijk stel. ‘Als ik tien miljoen euro zou winnen, kocht ik heel veel lego’, vertelt Anne, ‘en hakken’. Faye kijkt haar aan. ‘Hakken op jouw leeftijd?’ Anne lacht. ‘Ik hoef nog geen hakken’, zegt Faye. ‘Ik zou een groot huis kopen en een auto en een hele grote tv en twee honden (ik heb er nu al één maar die kan dan spelen met die andere) en een zwembad in de tuin.’

Anne, 9 jaar

Faye, 9 jaar

Ruth, 21 jaar

Ferry, 22 jaar

‘Ik heb mijn bril niet eens getekend.’

‘Het is heftig, maar we gaan het wel zien.’

‘Ik ben blijven hangen in groep acht als het op tekenen aankomt’, zegt Ferry. Hij heeft twee lijntjes gezet, draait meteen zijn papiertje om en begint opnieuw.

Ruth en Ferry hebben elkaar ontmoet in Middelburg. ‘We zaten daar allebei op Univerity College. Het is begonnen in de lessen Duits van mevrouw Steigerwald.’ Ze lachen naar elkaar. Veel vertellen ze er niet over, alleen dat mevrouw Steigerwald heel aardig was. ‘Ze bracht altijd snoepjes mee naar toetsen.’

‘Als ik tien miljoen euro zou winnen, zou ik gaan beleggen’, zegt Ferry. ‘Zo kun je het kapitaal dat je hebt vergroten. Daarna zou ik in technologie investeren.’ Ruth zou met het geld cultuur willen ondersteunen. ‘Ik zou een adviesbureau opzetten voor culturele bedrijven.’

Na de zomer gaat Ruth een jaar studeren in Londen. ‘Het is heftig, maar we gaan het wel zien’, zegt Ferry. Zelf gaat hij in augustus een maand backpacken in Thailand met een vriend. Het gesprek waarin eerst veel gelachen werd, valt even stil.

Ruth kijkt naar de tekening van Ferry. ‘Ik heb mijn bril niet eens getekend.’ Ze lachen. Ruth tekent snel een bril.

‘Ik zou willen dat iedereen zijn gordijnen open had.’

‘Ik denk dat Amsterdam iets te veel een schillenstructuur heeft.’

‘Ik woon in een hele lelijke jaren zestig flat in Amsterdam Nieuw-West op de vierde verdieping’, zegt Hanna. ‘Ik woon daar alleen.’ Pieter woont in Hoorn in een oud, groot huis. ‘Ik woon op zolder want ik woon bij mijn moeder. Ik wil heel vaak dingen aanpassen en repareren in huis maar dat wil mijn moeder niet. Wij moeten bijvoorbeeld altijd achterom want het slot op de voordeur heeft alleen een nachtslot. Je kunt hem alleen van binnenuit op slot doen, dat vind ik super irritant.’

‘Het is mislukt’, lacht Hanna. ‘Ik ben heel stoer geworden.’ Pieter wijst op zijn tekening, ze lachen samen.

Hanna zou ook iets willen veranderen aan de plek waar ze woont. ‘Ik zou willen dat iedereen zijn gordijnen open had. Ik woon aan een galerij en het voelt toch ongemakkelijk dat ik de enige ben die bij me naar binnen laat kijken.’ Bij haar burens kun je alleen ’s avonds, als ze het licht aan hebben, naar binnen kijken. ‘Het is daar heel smerig. Ze hebben overal pakjes en spulletjes en afvalachtige dingen. Ik weet eigenlijk niet eens precies wat het is want ik durf niet zo goed naar binnen te kijken.’

Als Hanna en Pieter de bazen van de stad zouden zijn zouden ze veel veranderen. ‘Ik denk dat Amsterdam iets te veel een schillenstructuur heeft’, zegt Pieter. ‘Het zou mooi zijn als de centrumpjes iets meer verspreid zouden liggen en ook allemaal van hoge kwaliteit zouden zijn.’ Hanna zou, waar mogelijk, de diversiteit willen waarborgen. ‘Daarom vind ik die flat ook wel geestig. Je komt er mensen tegen die je eerst niet tegen kwam,

Hanna, 29 jaar

Pieter, 27 jaar

Fransje, 9 jaar

Corina, 46 jaar

‘Ze loopt altijd met een sliert kleintjes achter zich aan.’

Fransje draagt een bril met enigszins beslagen glazen, maar waarachter haar blik beduidend helder is. Corina, haar moeder, voelt zich op haar gemak aan de tekentafel en begint direct aan haar portret. Fransje, met de stift in haar hand, bestudeert eerst hoe haar moeder het doet. ‘Wij moeten altijd wachten tot iedereen is uitgegeten voor we van tafel gaan, want eten is iets wat we samen doen’, vertelt Fransje. ‘Ik ben altijd als tweede klaar en dan wil ik eigenlijk meteen buiten spelen.’ Ze wiebelt op haar stoel. ‘Een echte spring in het veld’, vult Corina aan, ‘ze is het liefst de hele dag op pad’.

Fransje veert op als ze hoort dat er ergens een voorstelling begint. Ze kan dat portret toch ook straks tekenen? Ze schuift van haar stoel en drukt een dikke kus op haar moeders wang. ‘Tot zo!’, zegt ze opgewekt. Als Fransje weg is buigt Corina voorover: ‘ze wilde hier eerst niet heen’, fluistert ze. ‘Maar ik wilde zo graag wat samen doen. En als ze er eenmaal is, vindt ze het fantastisch.’ Fransje heeft het wild life misschien ook wel een beetje van haar moeder. ‘Al die plantsoenen en perkjes, het is allemaal zo bedacht’, vindt Corina. Ze zou graag willen dat er meer wilde stukjes zijn en is bezig om dat in de gezamenlijke tuin die ze met een aantal burens heeft, te realiseren. ‘Anders durft niemand iets te doen. Er moet toch een beetje geleefd worden?’ Even later schuift Fransje weer aan om ook haar portret te maken. Maar ze wijst eerst nog even naar die van Corina. ‘Er moet nog een zonnebril op’, merkt ze op. Corina knikt instemmend. ‘Dat heb je goed gezien.’

‘Alle mensen mogen auto’s van elkaar lenen. Ze moeten het wel eerst vragen maar iedereen moet dan ja zeggen.’

‘Ik wil minder auto’s in de stad en minder brommers. Vooral die brommers die voor het stoplicht staan te stinken.’

Lysander woont in huis met zijn vader, moeder, nichtje, broertje en zusje. Om het weekend woont hij bij Helena. Ze doen vaak leuke dingen. ‘Van Helena mag ik een ijsje als ik er één wil. Soms mag ik ook schminken. Ik word dan Spiderman of een tijger of een leeuw.’

‘Hoe kan ik mezelf nou tekenen als er geen spiegel is?’ Lysander houdt zijn armen vragend in de lucht. Gelukkig komt er snel een oplossing: Lysander en Helena besluiten om elkaar te tekenen. Helena heeft een witte hoed op. ‘Ik teken eerst je mutsje’, zegt Lysander en hij begint te tekenen.

Als Lysander de baas van de stad was, zou hij een nieuwe regel invoeren. ‘Alle mensen mogen auto’s van elkaar lenen. Ze moeten het wel eerst vragen maar iedereen moet dan ja zeggen.’ Helena zou minder auto’s in de stad willen ‘En minder brommers, vooral die brommers die voor het stoplicht staan te stinken. Het moet een beetje schoner worden in de stad.’

Lysander zou met de auto naar Spanje willen rijden en naar Ikea of Duitsland. Hij gebaart vrolijk met zijn armen bij alles wat hij vertelt. ‘Deze zomer ga ik kamperen met mijn vader, moeder, nichtje, broertje, zusje en Helena.’ Helena lacht. ‘Ja leuk, daar heb ik zin in.’

Lysander, 8 jaar

Helena, 63 jaar

Anneberth, 73 jaar

Engbert, 75 jaar

‘Wij zijn de Bertjes.’

Annebert en Engbert kennen elkaar vandaag precies zesenvijftig en een half jaar. ‘Wij zijn de Bertjes’, zegt Engbert. ‘In de buurt staan we bekend als opa en oma Bertje.’ Ze wonen in een hele fijne buurt. ‘We hebben een buurtapp. Er zitten ongeveer 120 mensen in. Via berichtjes kun je elkaar hulp aanbieden, vertelt Anneberth. Engberth geeft een voorbeeld: ‘iemand zijn putje was een keer kapot en toen heb ik hem gereedschap uitgeleend zodat hij het kon maken.’

In huis hebben ze een aantal regels. ‘Er hangt een lijstje in de keuken, waarop staat wat voor huishoudelijke taak ik moet doen’ zegt Engbert, ‘de wc schoonmaken bijvoorbeeld.’ Als Anneberth het voor het zeggen zou hebben in huis dan waren die lijstjes niet meer nodig.

Als ze tien miljoen euro zouden winnen dan zouden ze de studie van hun kleinkinderen betalen en de rest weggeven. ‘Ik heb zo langzamerhand niet zoveel meer te wensen’, zegt Enbert. ‘Niets materieels meer’, vult Anneberth hem aan. ‘Ja dat klopt’, zegt Engberth. Ik zou wel wat fitter willen zijn. Vandaar ook die lijstjes, wat ik heb lijkt op alzheimer maar dat is het niet. Leuke dingen zijn minder leuk als je er zo moe van wordt.’ Anneberth knikt, ‘dat los je niet op met tien miljoen.’

‘Eigenlijk heb ik heel veel geluk’

Een reeks portretten van mensen op Enkeltje Amsterdam

*Geschreven door Sanne Schuhmacher, Wessel de Vries en Leila van Wetten,
getekend door de mensen zelf.*

*Geïnitieerd en gefaciliteerd door de Toneelmakerij i.s.m.
de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht*